

**PĀRGAUJAS NOVADA
JAUNATNES POLITIKAS STRATĒGIJA
2019. – 2023. GADAM**

Izstrādātājs:

Pārgaujas novada pašvaldības

sabiedrisko attiecību un jaunatnes lietu speciāliste Iluta Beķere

*Izdots saskaņā ar likuma
“Jaunatnes likums” 5. panta pirmo daļu*

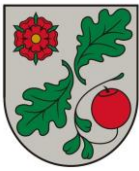
Pārgaujas novada pašvaldība

2018

SATURS

TERMINU SKAIDROJUMS	4
IEVADS	5
I DAĻA – PAŠREIZĒJĀS SITUĀCIJAS RAKSTUROJUMS UN ANALĪZE	6
1. VISPĀRĒJĀ INFORMĀCIJA PAR PAŠVALDĪBU	6
2. INSTITUCIONĀLĀ SISTĒMA DARBA AR JAUNATNI ĪSTENOŠANAI UN DARBA AR JAUNATNI KOORDINĀCIJAI	7
2.1. JAUNATNES LIETU SPECIĀLISTS	7
2.2. SKOLĒNU PĀRVALDES NOVADA IZGLĪTĪBAS IESTĀDĒS	8
2.3. JAUNIEŠU BIEDRĪBAS UN CITAS INSTITŪCIJAS, KAS SASKARAS AR DARBU AR JAUNATNI	9
3. DARBA AR JAUNATNI STRATĒGISKĀ PLĀNOŠANA	10
3.1. PĀRGAUJAS NOVADA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA	10
3.2. PĀRGAUJAS NOVADA ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJA	12
4. PAŠVALDĪBAS BUDŽETS DARBAM AR JAUNATNI	13
4.1. PAŠVALDĪBAS PROJEKTU KONKURSI IDEJU ĪSTENOŠANAI	13
4.2. INICIATĪVU IZTEIKŠANA PIE BUDŽETA PLĀNOŠANAS SPORTA JAUTĀJUMOS	13
4.3. PAŠVALDĪBAS FINANŠĒJUMS JAUNIEŠU AKTIVITĀTĒM	14
5. JAUNIEŠU INFORMĒTĪBAS PALIELINĀŠANA UN IZPRATNE PAR JAUNATNI	15
5.1. SOCIĀLIE TĪKLI	15
5.2. PAŠVALDĪBAS INFORMATĪVAIS IZDEVUMS “PĀRGAUJAS NOVADA VĒSTIS”	16
5.3. INFORMĀCIJAS SAŅEMŠANA NO JAUNATNES LIETU SPECIĀLISTA	16
6. JAUNIEŠU LĪDZDALĪBA LĒMUMU PIENĒMŠANĀ UN DALĪBA JAUNATNES ORGANIZĀCIJĀS VAI JAUNIEŠU INICIATĪVU GRUPĀS	17
6.1. NEFORMĀLĀ GRUPA “PĀRGAUJAS NOVADA JAUNIEŠI”	17
7. JAUNIEŠU BRĪVĀ LAIKA LIETDERĪGA IZMANTOŠANA	18
7.1. SPORTS	18
7.2. AMATIERMĀKSLAS KOLEKTĪVI	19
7.3. PAŠVALDĪBAS RĪKOTI PASĀKUMI	19
7.4. BIBLIOTĒKAS UN PUBLISKĀS VIETAS	20
7.5. NVO	20
8. JAUNIEŠU SOCIĀLĀ AIZSARDZĪBA	21
8.1. SOCIĀLĀ DIENESTA ABALSTS	21
9. SABIEDRISKĀ KĀRTĪBA UN DROŠĪBA, JAUNIEŠU RĪCĪBAS ATBILSTĪBA TIESISKĀM VAI TIKUMISKĀM NORMĀM	22
9.1. PĀRGAUJAS NOVADA PAŠVALDĪBAS POLICIJAS DARBĪBA	22
10. JAUNIEŠU NODARBINĀTĪBA	23
10.1. ĒNU DIENA, PRAKSE UN BRĪVPRĀTĪGAIS DARBS	23
10.2. ATBALSTS JAUNAJIEM UZŅĒMĒJIEM	24
11. JAUNIEŠU VESELĪBA UN VESELĪGS DZĪVESVEIDS	25
11.1. PASĀKUMI IZGLĪTĪBAS IESTĀDĒS, KAS VEICINA IZPRATNI PAR VESELĪGU DZĪVESVEIDU	25
11.2. VESELĪGO PAŠVALDĪBU TĪKLS LATVIJĀ	26
SVID ANALĪZE	27
II DAĻA – STRATĒGISKĀ DAĻA	29
1. PĀRGAUJAS NOVADA JAUNATNES POLITIKAS STRATĒGIJAS NEPIECIEŠAMĪBAS PAMATOJUMS	29
2. PĀRGAUJAS NOVADA JAUNATNES POLITIKAS STRATĒGIJAS 2019. – 2023. GADAM RĪCĪBAS PLĀNS	31
2.1. INSTITUCIONĀLĀ SISTĒMA DARBA AR JAUNATNI ĪSTENOŠANAI UN DARBA AR JAUNATNI KOORDINĀCIJA	31
2.2. DARBA AR JAUNATNI STRATĒGISKĀ PLĀNOŠANA	32
2.3. PAŠVALDĪBAS ATBALSTS DARBAM AR JAUNATNI	33

<i>2.4. JAUNIEŠU INFORMĒTĪBA</i>	<i>34</i>
<i>2.5. JAUNIEŠU LĪDZDALĪBA LĒMUMU PIEŅEMŠANĀ UN DALĪBA JAUNATNES ORGANIZĀCIJĀS VAI JAUNIEŠU INICIATĪVU GRUPĀS.....</i>	<i>35</i>
<i>2.6. JAUNIEŠU BRĪVĀ LAIKA LIETDERĪGA IZMANTOŠANA</i>	<i>36</i>
<i>2.7. JAUNIEŠU SOCIĀLĀ AIZSARDZĪBA</i>	<i>36</i>
<i>2.8. SABIEDRISKĀ KĀRTĪBA UN DROŠĪBA, JAUNIEŠU RĪCĪBAS ATBILSTĪBA TIESISKĀM VAI TIKUMISKĀM NORMĀM</i>	<i>37</i>
<i>2.9. JAUNIEŠU NODARBINĀTĪBA.....</i>	<i>37</i>
<i>2.10. JAUNIEŠU VESELĪBA UN VESELĪGS DZĪVESVEIDS</i>	<i>38</i>

TERMINU SKAIDROJUMS

Jaunietis – persona vecumā no 13 līdz 25 gadiem.

Jaunatne – demogrāfiskā iedzīvotāju grupa, vecumā no 13 līdz 25 gadiem.

Jaunatnes politika - Jaunatnes politika ir visās valsts politikas jomās īstenojamu mērķtiecīgu darbību kopums, kas veicina jauniešu pilnvērtīgu un vispusīgu attīstību, iekļaušanos sabiedrībā un dzīves kvalitātes uzlabošanu.

Jaunatnes organizācija - Jaunatnes organizācija ir Biedrību un nodibinājumu reģistrā reģistrēta un jaunatnes organizāciju sarakstā ierakstīta biedrība. Biedrību ieraksta jaunatnes organizāciju sarakstā.

Jaunatnes lietu speciālists – speciālists, kurš atbilstoši savai kompetencei sekmē jauniešu attīstību un integrāciju sabiedrībā notiekošajos procesos, atbalsta un palīdz jauniešiem realizēt viņu idejas, risina jaunatnes jautājumus ar Pārgaujas novada pašvaldības palīdzību.

Darbs ar jaunatni – uz jaunatni vērsta rīcības kopums, ietverot jaunatnes aktivitātes, kas nodrošina iespējas jauniešu attīstībai un integrācijai sabiedrībā un kuras veic jaunatnes politikas īstenošanā iesaistītās personas un jaunatnes darbinieki.

Neformālā izglītība – neformālā izglītība papildina formālo izglītību; tās mērķis ir sniegt zināšanas, veidot prasmes, iemaņas un attieksmes, kā arī veicināt jauniešu vispusīgu attīstību un aktīvu līdzdalību lēmumu pieņemšanā un sabiedriskajā dzīvē.

Interesu izglītība – personas individuālo izglītības vajadzību un vēlmju īstenošana neatkarīgi no vecuma un iepriekš iegūtās izglītības.

Prakse – praktiskais darbs kādā profesijā, iestādē, kas palīdz izmēģināt spēkus dažādās darbības jomās un noteikt sev vispiemērotāko, kā arī veicina darba devēju interesi jaunu un progresīvu darbinieku meklējumos.

Jauniešu brīvprātīgais darbs - Brīvprātīgais darbs ir organizēts un uz labas gribas pamata veikts fiziskās personas fizisks vai intelektuāls bezatlīdzības darbs sabiedrības labā.

IEVADS

Jaunatne ir sabiedrības daļa, kas ir aktīva, uz sadarbību un jaunu ideju ģenerēšanu vērsta. Jaunatne ir arī sabiedrības un tās izaugsmes turpināšanas grants, kā arī ir prizma caur, kuru skatāmies nākotnē, un tieši tāpēc ir nozīmīgi pašvaldībās attīstīt darbu ar jaunatni. Svarīgi, lai jaunatnes darbā tiktu izvirzīti ilgtermiņa mērķi, kas sniedz būtisku ieguldījumu arī novada attīstībā.

Jaunatnes politika ir mērķtiecīgu darbību kopums dažādās jomās, kas veicina jauniešu kā sabiedrības locekļu pilnvērtīgu un daudzpusīgu attīstību, iekļaušanos sabiedrībā, kā arī dzīves kvalitātes uzlabošanu.

Pārgaujas novada jaunatnes politikas stratēģija (turpmāk tekstā - stratēģija) ir vidējā termiņa plānošanas dokuments 2019. – 2023. gadam, kas nosaka darbu ar jaunatni attīstības prioritātes, rīcības virzienus un uzdevumus, kā arī to īstenotājus un finanšu resursus ilgtermiņa mērķu sasniegšanai. Stratēģija ir pirmais jaunatnes lietu plānošanas dokuments Pārgaujas novadā, kas kalpo par pamatu jaunatnes jomas attīstībai un tiek balstīts uz prioritārajām jomām: institucionālās sistēmas darbā ar jaunatni īstenošanai uzlabošanu, darbu ar jaunatni stratēģiskā plānošana, finanšu resursi jaunatnes darbā, jauniešu informētību, līdzdalību lēmumu pieņemšanā un dalība jauniešu organizācijās un iniciatīvu grupās, lietderīgu brīvā laika pavadīšanu, sociālo aizsardzību, sabiedrisko kārtību un drošību, jauniešu nodarbinātību, kā arī veselību.

Stratēģijas izstrāde tiek veikta, un jaunatnes politika plānota un īstenota saskaņā ar Latvijas Republikas Jaunatnes likumu, kas spēkā stājies 2009. gada 1. janvārī. Stratēģija sastāv no divām daļām. Pirmajā daļā tiek veikta Pārgaujas novada pašreizējās situācijas un SVID analīze. Balstoties uz esošās situācijas analīzi, otrajā daļā ir formulēti jau konkrēti mērķi, aktivitātes, no tām sagaidāmie rezultāti, īstenošanas laiks un sadarbības partneri. Nodaļas beigās iekļauts arī darbības plāns.

Stratēģijas izstrādē izmantotā informācija iegūta, izmantojot pašvaldības datus, speciālistu sagatavoto informāciju, diskusijas ar speciālistiem un jauniešiem, kā arī jauniešu aptaujas rezultāti.

Pārgaujas novada jaunatnes politikas stratēģija ir izstrādāta, ņemot vērā Pārgaujas novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģiju un Pārgaujas novada attīstības programmu.

Jaunatnes politikas stratēģija ir izstrādāta Eiropas Savienības programmas „ERASMUS+” projekta „Jaunatnes politikas stratēģijas izstrāde” (Nr. 2016-1-LV02-KA347-001061) ietvaros.

Šis projekts tika finansēts ar Eiropas Komisijas atbalstu. Šī publikācija atspoguļo vienīgi autora uzskatus, un Komisijai nevar uzlikt atbildību par tajā ietvertās informācijas jebkuru iespējamo izlietojumu.

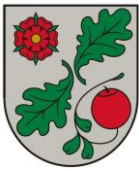

I DAĻA – PAŠREIZĒJĀS SITUĀCIJAS RAKSTUROJUMS UN ANALĪZE

1. VISPĀRĒJĀ INFORMĀCIJA PAR PAŠVALDĪBU

1	Pašvaldības nosaukums	Pārgaujas novada pašvaldība
2	Teritorijas lielums (km ²)	485.3 km ²
3	Iedzīvotāju skaits	4718 (2018. g 1. janvāris)
4	Jauniešu (13-25 gadu vecumā) skaits pašvaldībā (oficiālā statistika)	580
5	Jauniešu skaits pašvaldībā attiecībā pret pārējiem iedzīvotājiem (procentuālais iedalījums)	12%
6	Reģistrēto biedrību un nodibinājumu skaits, kuras darbojas pašvaldībā (ja iespējams norādīt)	49
7	Jaunatnes organizāciju ¹ skaits pašvaldībā	2
8	Biedrību un nodibinājumu skaits, atsevišķi norādot jaunatnes organizācijas, ar kurām pašvaldība sadarbojas	49
9	Izglītības iestāžu skaits un izglītojamo skaits:	
	9.1. Pirmsskolas izglītības iestādes/ izglītojamo skaits	3/174
	9.2. Vispārīzglītojošās skolas:	
	9.2.1. Pamatskolas / izglītojamo skaits	Straupes pamatskola – 92 skolēni Raiskuma internātpamatskola –
	9.2.2. Vidusskolas / izglītojamo skaits	rehabilitācijas centrs - 99 skolēni Stalbes vidusskola – 105 skolēni
10	Skolēnu / studentu skaits uz 10 000 iedzīvotāju	296/10 000
11	Jauniešu bezdarbnieku skaits (no visiem bezdarbniekiem, procentuāli)	Nav informācijas
12	Jauno uzņēmēju (līdz 25 gadiem) skaits (ja iespējams norādīt)	Nav informācijas
13	Ievēlēto jauniešu (līdz 25 gadiem) skaits pašvaldības domē, padomē	0
14	Pašvaldības tiesībsargājošo institūciju redzeslokā esošo jauniešu skaits un procentuāla attiecība pret kopējo jauniešu skaitu	4, kas ir 0.68% no kopējā jauniešu skaits
15	Jauniešu izdarītie likumpārkāpumi pašvaldībā attiecībā pret kopējo noziedzīgo nodarījumu skaitu	Trīs gadu laikā. 16 jauniešu izdarīti likumpārkāpumi, kas ir 31.4% no kopējā noziegumu skaita pašvaldībā

¹ Atbilstoši Jaunatnes likumā ietvertajiem kritērijiem, 6.pants.

2. INSTITUCIONĀLĀ SISTĒMA DARBA AR JAUNATNI ĪSTENOŠANAI UN DARBA AR JAUNATNI KOORDINĀCIJAI

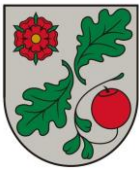
Jaunatnes likums nosaka, ka pašvaldība, pildot savas funkcijas, piedalās valsts jaunatnes politikas īstenošanā. Tāpat arī Jaunatnes likumā ir noteikts, ka pašvaldība var izveidot institucionālu sistēmu, lai nodrošinātu darbu ar jaunatni, nosakot atbildīgo institūciju vai iecelot jaunatnes lietu speciālistu — personu, kas plāno, veic un koordinē darbu ar jaunatni, izveidojot jaunatnes lietu konsultatīvo komisiju vai paredzot citu kārtību, kādā veicams darbs ar jaunatni. Ja pašvaldība izveido jaunatnes lietu konsultatīvo komisiju, kas veicina vietējās jaunatnes politikas saskaņotu izstrādi un īstenošanu, kā arī jauniešu līdzdalību lēmumu pieņemšanā, tās sastāvā jāiekļauj pašvaldības speciālistus, kuri veic darbu ar jaunatni, jaunatnes organizāciju, jauniešu iniciatīvu grupu vai citu biedrību un nodibinājumu, kas veic darbu ar jaunatni, pārstāvjus.

2.1. JAUNATNES LIETU SPECIĀLISTS

2015. gadā Pārgaujas novadā tika izveidota jauna amata vienība – jaunatnes lietu speciālists, kas apvienots ar jau esošo amatu – sabiedrisko attiecību speciālists. Tātad par darbu ar jaunatni atbildīgā persona ir sabiedrisko attiecību un jaunatnes lietu speciālists, kurš ir atbildīgs par jaunatnes politikas veidošanu, viņš izvērtē un izstrādā priekšlikumus tās pilnveidošanai un koordinē to īstenošanu, sadarbojas ar jaunatni, pārstāv un aizstāv viņu intereses, veicina jauniešu līdzdalību lēmumu pieņemšanā un sabiedrības dzīvē. Aktivitātes, kas attiecas uz jaunatni un kuras ieplānojis jaunatnes lietu speciālists, apstiprina Pārgaujas novada domes deputāti, priekšsēdētājs un izpilddirektore. Darba ar jaunatni Pārgaujas novada pašvaldībā struktūru skatīt 1. attēlā.

1. attēls darba ar jaunatni struktūra Pārgaujas novadā

Kopš 2. Pārgaujas novada jaunatnes mini-foruma “Pacel ideju” sabiedrisko attiecību un jaunatnes lietu speciālists rīko regulāras tikšanās ar Pārgaujas novada jauniešiem, kuru laikā diskutē par jaunatnei aktuāliem jautājumiem, plāno un realizē kopīgas aktivitātes saturīgai jauniešu brīvā laika pavadīšanai, kā arī informē jauniešus par jomas aktualitātēm un iespējām.

2.2. SKOLĒNU PĀRVALDES NOVADA IZGLĪTĪBAS IESTĀDĒS

Pārgaujas novadā atrodas trīs izglītības iestādes – Stalbes vidusskola, Straupes pamatskola un Raiskuma internātpamatskola – rehabilitācijas centrs. Kopā šajās skolās 2017./ 2018. māc. g. mācās 296 skolēni.

Stalbes vidusskolā darbojas skolēnu padome, kuru koordinē un konsultē direktores vietniece audzināšanas darbā. Parasti Stalbes vidusskolas padomē ir 8 – 10 skolēni, sākot ar 7. klasi. Skolēnu padomes mērķis ir uzlabot dzīvi skolā, paust un pārstāvēt skolēnu viedokli par to, kas mainās un kā to uzlabot. Lielākoties skolēnu padome pulcējas, lai izlemtu, kādus pasākumus vēlas organizēt, lai ikdienas dzīvi skolā varētu padarīt interesantāku un jautrāku. Skolēnu padomē netiek dalīti amati, bet, organizējot pasākumu, tiek ņemtas vērā tā brīža iesaistīto skolēnu spējas, prasmes un talanti. Pēdējos gados skolēnu padome Stalbes vidusskolā ir organizējusi tādas aktivitātes kā popielas, karnevālus, labdarības akcijas, netradicionālas sporta spēles pamatskolai un sākumskolai, diskusijas par veselīga dzīvesveida nozīmi, par drošību internetā. Skolēnu padome strādā arī pie vides labiekārtošanas, piemēram, veidojot skolēnu atpūtas stūrīti no koka paletēm.

Straupes pamatskolā ir skolēnu līdzpārvalde, kura darbojas saskaņā ar Straupes pamatskolas skolēnu līdzpārvaldes reglamentu. Skolēnu līdzpārvaldē darbojas skolēni no 5. līdz 9. klasei, un tajā ir 6 sektori – kultūras sektors, sporta sektors, mācību sektors, kārtības sektors, preses sektors, kā arī klašu vecāko sektors. Katru klasi katrā sektorā pārstāv viens skolēns, no kuriem katrā sektorā ir viens galvenais. Katra sektora galvenie skolēni veido Straupes pamatskolas līdzpārvaldi. Skolēnu līdzpārvaldes darbības mērķis ir panākt skolēnu aktīvu iesaistīšanos audzināšanas darbā, mācību procesā un sabiedrisko aktivitāšu organizēšanā, skolēnu un skolas administrācijas interešu saskaņošanā. Direktores vietniece audzināšanas darbā konsultē līdzpārvaldes darbu. Visvairāk darba un lielākā apņēmība ir tieši kultūras sektoram, jo tiek plānoti un realizēti pasākumi, piemēram, erudīcijas konkurss skolotājiem, skolotāju diena, valsts svētku svinīgais koncerts, nodibināts teātra pulciņš. Kārtības sektors nāk palīgā vienmēr, kad nepieciešams pielikt dekorācijas, sporta sektors iesaistās skolas sporta dienu organizēšanā.

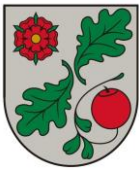
Raiskuma internātpamatskolā – rehabilitācijas centrā, kur tās audzēkņi laiku pavada visu nedēļu izņemot sestdienas un svētdienas, darbojas skolēnu padome. Tās darbību koordinē direktora vietniece audzināšanas darbā. Katra mācību gada sākumā, sākot ar 5. klasi, tiek izvirzīts kāds atbildīgs, uzticams un aktīvs klases pārstāvis. Šie pārstāvji veido Raiskuma internātpamatskolas – rehabilitācijas centra skolēnu padomi, un tā sastāv no padomes vadītāja, sekretāra, atbildīgajiem saimnieciskajos, mācību, sporta un kultūras jautājumos. Padome katra mācību gada sākumā izveido gada plānu, pēc kura arī darbojas – rīko pasākumus, ārpus mācību darba izklaides, dodas kārtības pārbaudēs, piefiksē stundu kavējumus. Raiskuma internātpamatskolas – rehabilitācijas centra skolēnu padome darbojas ar mērķi, lai veicinātu skolēnu uzņēmību un atbildības sajūtu, kā arī, lai padarītu ikdienu interesantāku.

Novada skolu skolēnu padomes un līdzpārvalde savstarpēji nesadarbojas. Pagaidām netiek veidota arī sadarbība ar pašvaldības jaunatnes lietu speciālistu, bet šāda sadarbība būtu nepieciešama, lai veicinātu jauniešu savstarpējo komunikāciju, sadarbību starp novada izglītības iestādēm, kā arī ideju apmaiņu.

2.3. JAUNIEŠU BIEDRĪBAS UN CITAS INSTITŪCIJAS, KAS SASKARAS AR DARBU AR JAUNATNI

Pēc “Lursoft” datu bāzes, Pārgaujas novadā šobrīd ir 49 nelikvidētas NVO un sabiedriskas organizācijas. Bet reālā situācija rāda, ka vairākas no reģistrētajām NVO vairs nav aktīvas. Divas no 49 biedrībām ir reģistrētas kā jauniešu biedrības – “Straupes jaunieši” un “Vari un Dari”.

Abas jauniešu biedrības Pārgaujas novadā jau realizējušas vairākus nozīmīgus un pamanāmus projektus un pasākumus, kas bijuši gan vides labiekārtošana, gan labdarības, kultūras un sporta pasākumi. Tomēr pēdējo gadu laikā biedrības lietu aktivitāti nav izrādījušas, kas skaidrojams ar to, ka vairums to biedru vairs nav jauniešu vecumā, bet jauni biedri netika uzņemti.

3. DARBA AR JAUNATNI STRATĒĢISKĀ PLĀNOŠANA

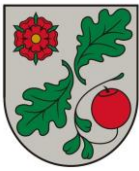
Viens no būtiskiem rādītājiem mērķtiecīgas un ilgtspējīgas politikas īstenošanā ir esošie politikas plānošanas dokumenti (programmas, rīcības plāni u.c.). Pašvaldība var izstrādāt un ieviest vietēja līmeņa politikas plānošanas dokumentus jaunatnes politikas jomā, tāpat pašvaldība var risināt šos jautājumus pašvaldības attīstības programmā.

3.1. PĀRGAUJAS NOVADA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA

Pārgaujas novada Attīstības programma 2013.-2019. gadam (turpmāk tekstā – Attīstības programma) ir vidēja termiņa politisks dokuments, kurā noteikts 7 gadu pasākumu kopums ilgtermiņa prioritāšu īstenošanai. Tas ir pirmais Pārgaujas novada attīstības plānošanas dokuments, kas nosaka Stalbes, Straupes un Raiskuma pagastu intereses, mērķus un redzējumu par kopīgu novada attīstību un nākotni.

Pārgaujas novada Attīstības programma sastāv no trīs daļām – pašreizējās situācijas raksturojums, stratēģiskā daļa un rīcības plāns un uzraudzība. Trešajā daļā – rīcības plāns un uzraudzība – iekļautas konkrētas prioritārās aktivitātes, kuras plānots veikt laika posmā no 2013. līdz 2019. gadam, kas attiecas uz jaunatnes politiku (skatīt 1. tabulu). 2019. gadā noslēdzas šis plānošanas periods, kas nozīmē, ka tiks veidota jauna, aktualizēta Attīstības programma un būs iespēja analizēt, kas no tā, kas iekļauts Attīstības programmā ir realizēts.

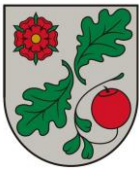
Veidot vietējo jaunatnes politiku						
Nr.	Rīcības (aktivitātes vai projekta) nosaukums	Plānotais darbības rezultāts	Izpildes termiņš	Atbildīgais	Finanšu resursi / avoti	
1.	Veicināt jauniešu biedrību, interešu grupu attīstību	Telpu nodrošinājums jauniešu iniciatīvām un interešu grupu / biedrību darbībai	2013.-2019.	Pašvaldība, sabiedrisko attiecību speciāliste, izglītības iestādes, NVO	Pašvaldības budžets, fondu līdzekļi, privātie līdzekļi	
2.	Paplašināt informācijas telpu jauniešiem par profesionālās izaugsmes un darba iespējām Pārgaujas novadā	Jauniešu blogs, informācija par aktualitātēm, izmantojot virtuālās saziņas rīkus (sociālie tīkli, e-pasti u.c.) Jauniešu biznesa ideju konkursi un apmācības par uzņēmējdarbības uzsākšanu	2013.-2019.	Pašvaldība, sabiedrisko attiecību speciāliste	Pašvaldības budžets, fondu līdzekļi, privātie līdzekļi	

3.	Īstenot novada jauniešu savstarpējās integrācijas pasākumus	Jauniešu sadraudzības vakari	2013.-2019.	Pašvaldība, sabiedrisko attiecību speciāliste, kultūras darba organizators	Pašvaldības budžets, privātie līdzekļi
		Pašvaldība kā jauniešu integrācijas iniciators un atbalstītājs (jauniešu līderi katrā pagastā)			
4.	Paaugstināt jaunatnes iesaisti novada attīstībā un sadarbību ar novada pašvaldību	Idejas un viedokļi no jauniešiem	2013.-2019.	Pašvaldība, sabiedrisko attiecību speciāliste, NVO	Pašvaldības budžets
5.	Veicināt sadarbību ar apkārtējo novadu jauniešu biedrībām	Aktīvi un iniciatīvas bagāti vietējie jaunieši	2013.-2019.	Pašvaldība, sabiedrisko attiecību speciāliste, NVO	Pašvaldības budžets, fondu līdzekļi, privātie līdzekļi
6.	Veicināt brīvprātīgā darba popularitāti jauniešu vidū	Jaunieši piedalās teritoriju uzkopšanas pasākumos	2013.-2019.	Pašvaldība, sabiedrisko attiecību speciāliste, NVO, saimniecības vadītāji	Pašvaldības budžets, fondu līdzekļi
		Brīvprātīgā darba jauniešu iniciatīvas			
7.	Jauniešu domes izveide	Jauniešu līdzdalība lēmumu pieņemšanā	2013.-2019.	Pašvaldība, izglītības iestādes	Pašvaldības budžets, fondu līdzekļi
8.	Turpināt atbalstīt Jaunsargu kustību	Aktīva jaunsargu kustība	2013.-2019.	Pašvaldība, izglītības iestādes	Pašvaldības budžets

1. tabula. Prioritārās aktivitātes jaunatnes politikas veidošanā. Pārgaujas novada attīstības programma 2013.-2019. gadam.

Dotajā brīdī no visām izvirzītajām aktivitātēm jaunatnes politikas veidošanā Pārgaujas novada attīstības programmā 2013.-2019. gadam realizētas vien dažas. Pārējās realizētas daļēji vai nav realizētas vispār. Piemēram, tiek īstenoti novada jauniešu savstarpējās integrācijas pasākumi, kuros jauniešiem ir iespēja citam citu labāk iepazīt, saliedēties. Šie pasākumi ir kino vakari, Pārgaujas novada jaunatnes mini-forums “Pacel Ideju”, kas notiek reizi gadā, kā arī tikšanās ar jaunatnes lietu speciālistu vismaz 2 reizes mēnesī. Tiek paaugstināta arī jaunatnes iesaiste novada attīstībā un sadarbībā ar novada pašvaldību, jo jaunieši tiek iesaistīti un piesaistīti kā palīgi dažādos pašvaldības organizētos kultūras pasākumos, ar ko tiek veicināta arī brīvprātīgā darba popularitāte jauniešu vidū, bet, lai tas tiktu darīts pilnvērtīgi, jāievieš brīvprātīgā darba sistēma. Tiek atbalstīta Jaunsargu kustība. Daļēji tiek veicināta jauniešu biedrību un interešu grupu attīstība, jo pašvaldība nevar nodrošināt visas jauniešu biedrības ar telpām. Arī jauniešu informācijas telpas paplašināšana netiek pilnībā nodrošināta – pagaidām nav izveidots savs jauniešu “blogs”, kā arī atsevišķi konti sociālajos tīklos, bet ir sadaļa “Jaunieši” Pārgaujas novada mājaslapā, kurā tiek ievietota informācija par aktualitātēm un iespējām. Pārgaujas novadā nav izveidota sava jauniešu dome, kas ir būtisks

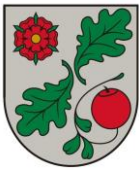
faktors jauniešu līdzdalībai lēmumu pieņemšanā un interešu pārstāvēniecībā, kā arī netiek veicināta vietējo jauniešu sadarbība ar apkārtējo novadu jauniešu biedrībām.

Neskatoties uz to, ka ir aktivitātes, kuras pagaidām netiek realizētas vai tiek realizētas daļēji, tās tiek plānotas, kā arī tiek domāts par to ieviešanu un uzraudzību.

3.2. PĀRGAUJAS NOVADA ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS STRATĒĢIJA

Pārgaujas novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģija (turpmāk tekstā - IAS) 2013.–2035. gadam ir ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments un tajā noteiktas galvenās novada vērtības, definēta vīzija, stratēģiskie mērķi, ilgtermiņa attīstības prioritātes un telpiskā perspektīva. IAS ir noteikts, ka Pārgaujas novadā jābūt rosīgai videi no Braslas līdz Gaujai ar vienmērīgi pieejamu, mūsdienīgu sociālo un tehnisko infrastruktūru, veiksmīgu sadarbību, dinamisku izaugsmi un sabalansētu cilvēka un dabas mijiedarbību. Kā viens no attīstības virzieniem ir noteikta arī veiksmīga jaunatnes politika, kas veicinātu laikmetīgas lauku idilles ar aktīviem un darbīgiem iedzīvotājiem veidošanos.

Veiksmīgas jaunatnes politikas veidošana un attīstīšana ir ļoti nozīmīgs faktors inteliģentas, izglītotas un aktīvas sabiedrības veidošanā. Pārgaujas novadam ir svarīgi, lai jaunieši, kuri šeit dzīvo arī nākotnē, pēc studijām un augstākās izglītības iegūšanas, atgrieztos Pārgaujas novadā, veidotu šeit ģimeni, realizētu savas idejas. Ir svarīgi, lai jauniešiem Pārgaujas novads būtu pievilcīga vide savas nākotnes veidošanai.

4. PAŠVALDĪBAS BUDŽETS DARBAM AR JAUNATNI

Efektīvi īstenojot jaunatnes politiku, ieguldītie resursi var nebūt lieli, bet tos ir nepieciešams ieguldīt mērķtiecīgi, atbilstoši pašvaldības darba ar jaunatni stratēģijai. Šī sadaļas mērķis ir izvērtēt ieguldītos resursus darba ar jaunatni īstenošanā un salīdzināt izdevumu efektivitāti.

4.1. PAŠVALDĪBAS PROJEKTU KONKURSI IDEJU ĪSTENOŠANAI

Jau vairākus gadus tiek organizēts pašvaldības projektu konkurss, kura mērķis ir veicināt Pārgaujas novada iedzīvotāju dzīves vides sakārtošanu un uzlabošanu, sekmējot sadarbību starp pašvaldību, iedzīvotājiem un uzņēmējiem, kā arī iedrošināt iedzīvotājus īstenot pašu radītas idejas.

Pašvaldības projektu konkursā var piedalīties biedrība un nodibinājums, kura juridiskā adrese ir Pārgaujas novadā, citu biedrību un nodibinājumu teritoriālās struktūrvienības, kas darbojas Pārgaujas novadā, kā arī fizisku personu neformālās grupas, kurās apvienojušies no 3 līdz 10 vietējie iedzīvotāji, no kuriem vismaz viens ir sasniedzis 18 gadu vecumu. Tas nozīmē, ka arī Pārgaujas novada jaunieši, piedaloties pašvaldības projektu konkursā, var realizēt savas idejas un tikt pie finansējuma projektu īstenošanai. Viens pretendents viena projektu konkursa ietvaros var iesniegt vienu pieteikumu. Projektu jārealizē tikai Pārgaujas novada pašvaldības teritorijā. Pašvaldības finansējums vienam projektam nepārsniedz EUR 500, ietverot visus nodokļu maksājumus, kas saistīti ar projekta kopējām izmaksām. Projektam var būt arī sponsoru līdzfinansējums, ja kopējais projekta realizācijai nepieciešamais finansējums pārsniedz EUR 500.

4.2. INICIATĪVU IZTEIKŠANA PIE BUDŽETA PLĀNOŠANAS SPORTA JAUTĀJUMOS

Katru gadu laikā, kad tiek plānots Pašvaldības budžets, jauniešiem un jebkurai ir iespējams pieteikt savu iniciatīvu sporta klubam "Pārgauja" par plānotajām sporta aktivitātēm Pārgaujas novadā katram nākamajam gadam. Piedāvātās iniciatīvas tiek izskatītas sporta kluba "Pārgauja" valdes sēdē, kur tiek izvērtēts, vai iesniegtā ideja ir atbilstoša, realizējama un vai tā dod kādu pienesumu Pārgaujas novada sporta dzīvei. Atbilstošās iniciatīvas tiek finansiāli atbalstītas.

Šī ir iespēja realizēt savas idejas sporta jomā, kas var izpausties, kā sporta pasākumi, jaunu komandu veidošana u.c..

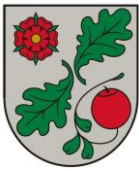

4.3. PAŠVALDĪBAS FINANSĒJUMS JAUNIEŠU AKTIVITĀTĒM

Kopš 2016. gada Pārgaujas novadā tiek rīkots Pārgaujas novada jaunatnes mini-forums “Pacel Ideju”, kurā ar saviem veiksmes stāstiem dalās novada uzņēmēji – jaunieši, kuri veiksmīgi realizējuši savas biznesa idejas. Uzņēmēju veiksmes stāsti parasti ir motivējoši, unikāli un radoši. mini-foruma moderators parasti arī dalās savā pieredzē, kā arī kopā ar jauniešiem iesaistās dažādās aktivitātēs, piedalās spēlēs, kas veicina jauniešu saliedētību. Šis ir pašvaldības rīkots un finansēts pasākums.

Pašvaldības budžetā ir arī paredzēts finansējums arī citām jauniešu aktivitātēm, kas ir sadraudzības vakari, kino vakari, kā arī meistarklases un finansējums pieaicinātiem lektoriem vai speciālistiem.

Jāatzīst, ka dotajā brīdī šis finansējums kopā ir 1400.00 EUR gadā, kas ir zems rādītājs, bet jāpiemin arī tas, ka jaunatnes lietas ir attīstības stadijā, un, pieaugot jauniešu aktivitātei, arī finansējums tām varētu kļūt lielāks.

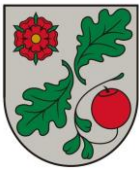
5. JAUNIEŠU INFORMĒTĪBAS PALIELINĀŠANA UN IZPRATNE PAR JAUNATNI

Viens no būtiskākajiem aspektiem jaunatnes politikas īstenošanā ir informācija. Pirmkārt, pašvaldības jaunatnes politikas īstenošanā ir nepieciešams nodrošināt pietiekamas un kvalitatīvas zināšanas par jauniešiem un jauniešu situāciju pašvaldībā, un otrkārt, lai panāktu jauniešu līdzdalību un aktivitāti, ir nepieciešams nodrošināt jauniešiem iespējas saņemt nepieciešamo informāciju attiecīgā kvalitātē un kvantitatē. Pastāv dažādas iespējas, kā pašvaldībā iegūt nepieciešamo informāciju par jauniešiem, piemēram, dažādas aptaujas, dažādu institūciju un pašu jauniešu ziņojumi pašvaldībai. Tāpat arī pastāv dažādas iespējas nodrošināt jauniešiem nepieciešamo informāciju un tās nokļūšanu līdz jauniešiem. Šis sadaļas mērķis ir radīt priekšstatu par pašvaldības aktivitātēm informācijas jomā. Labākas zināšanas un izpratne par jauniešiem, kā arī informācija jauniešiem ir ne tikai būtisks virziens pašvaldību jaunatnes politikā, bet arī valsts līmenī ir viens no būtiskākajiem aspektiem, tāpat kā tā ir viena no Eiropas Savienības sadarbības jaunatnes politikas jomā ietvara prioritātēm.

5.1. SOCIĀLIE TĪKLI

Sociālie tīkli mūsdienās ir neatņemams sabiedrības, īpaši jauniešu, informēšanas kanāls. Nebūs melots apgalvojot, ka to popularitāte ir krietni pāraugusi tradicionālo mediju izmantošanu jauniešu vidū. Jauniešu anketēšanā, kas tika veikta Eiropas Savienības programmas „ERASMUS+” projekta „Jaunatnes politikas stratēģijas izstrāde” (Nr. 2016-1-LV02-KA347-001061) ietvaros, tika noskaidrots, ka vairākums Pārgaujas novada jaunieši informāciju par jauniešu aktualitātēm iegūst no sociālajiem tīkliem un no saviem draugiem. Tieši tāpēc ir svarīgi apzināt mērķauditorijas specifiku, intereses un vēlmes, lai pēc iespējas precīzāka un atbilstošāka informācija nonāktu tieši pie potenciālās mērķauditorijas – jauniešiem. Sociālie tīkli, ko izmanto Pārgaujas novada pašvaldība ir *Facebook*, *Twitter* un *Youtube*, bet, apkopojot jauniešu izteiktos viedokļus anketās, tiek secināts, ka viņu vidū populārākie sociālie tīkli ir *Instagram*, *Snapchat*, *Youtube* un *Facebook*. Tomēr jaunieši atzīst arī to, ka būtu nepieciešami atsevišķi konti sociālajos tīklos, kuri domāti tieši jauniešiem un kuru satura veidošanā arī viņi paši varētu iesaistīties. Jāatzīst, ka sociālo tīklu konti, kas domāti tieši jauniešiem, būtu ļoti labs veids, kā aktuālai informācijai sasniegt konkrēto auditoriju.

Par sociālo tīklu priekšrocību informācijas izplatīšanā var uzskatīt arī to ātrumu un vienkāršību – tie ir veidoti tā, lai jebkuram būtu viegli tajos orientēties. Ņemot vērā to, ka sociālo tīklu loma un pastāvīgo lietotāju skaits tikai palielinās, to izmantošana informācijas izplatīšanai ir

arī ekonomiski izdevīga. Izdevīgi ir arī tas, ka ir iespējams saņemt atgriezenisko saiti – kāds nospiež “like” vai “share” ievietotajai informācijai. Tas nozīmē, ka ievietotais saturs ir bijis jēgpilns un noderīgs un ir sasniedzis auditoriju.

5.2. PAŠVALDĪBAS INFORMATĪVAIS IZDEVUMS “PĀRGAUJAS NOVADA VĒSTIS”

Katru mēnesi Pārgaujas novada pašvaldība izdod informatīvo izdevumu “Pārgaujas Novada Vēstis”, kurā tiek atspoguļoti aizvadītā mēneša notikumi, aktuāla informācija par realizētajiem, plānotajiem un notiekošajiem projektiem, tiek ievietota informācija par pašvaldības darbu, kā arī intervijas ar uzņēmējiem, novada iedzīvotājiem. Informatīvajā izdevumā tiek ievietota arī informācija arī par plānotajiem pasākumiem. “Pārgaujas Novada Vēstis” ir bezmaksas izdevums, un to savā pastkastītē saņem ikviens novada iedzīvotājs. Interesanti, ka jauniešu aptaujas rezultātos atklājas, ka informatīvais izdevums ir trešais populārākais informācijas iegūšanas kanāls. Tas nozīmē, ka arī turpmāk tur ir jāievieto informācija jauniešiem. Šobrīd “Pārgaujas Novada Vēstis” informāciju tieši jauniešiem publicē tad, kad ir gaidāms vai ir bijis kāds notikums, kur iesaistījušies jaunieši, bet informatīvajā izdevumā katru mēnesi vajadzētu būt jauniešu slejai, kuras saturu veidotu paši jaunieši sadarbībā ar sabiedrisko attiecību un jaunatnes lietu speciālistu.

5.3. INFORMĀCIJAS SAŅEMŠANA NO JAUNATNES LIETU SPECIĀLISTA

Kopš 2017. gadā notikušā otrā Pārgaujas novada jaunatnes mini-foruma “Pacel ideju”, pašvaldības sabiedrisko attiecību un jaunatnes lietu speciāliste rīko regulāras tikšanās ar aktīvajiem novada jauniešiem. Tikšanās notiek ne retāk kā divas reizes mēnesī. Sanākot kopā, jaunatnes lietu speciāliste un jaunieši kopīgi diskutē, debatē, apmainās ar viedokļiem par jaunatnes lietu attīstību novadā, kā arī plāno kopīgus pasākumus. Jaunieši tiek iesaistīti arī pašvaldības organizētajos pasākumos. Jaunatnes lietu speciāliste informē jauniešus par viņu iespējām piedalīties semināros, apmaiņas programmās, konkursos, projektos.

Lai savstarpējo komunikāciju veidotu pēc iespējas vienkāršāku un ērtāku, tā notiek izmantojot mobilo aplikāciju *WhatsApp*, kā arī tiek izmantots kopīgs e-pasts jauniesi.pargauja@gmail.com. Katram jauniešim, kurš pastāvīgi nāk uz šīm tikšanās reizēm, ir pieeja kopīgajam e-pastam. Jaunatnes lietu speciālists uz to nosūta tikšanās reižu protokolus, kā arī aktuālos piedāvājumus.

6. JAUNIEŠU LĪDZDALĪBA LĒMUMU PIENĒMŠANĀ UN DALĪBA JAUNATNES ORGANIZĀCIJĀS VAI JAUNIEŠU INICIATĪVU GRUPĀS

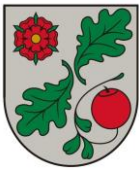
Jauniešu līdzdalība un dažādas iniciatīvas ir viens no galvenajiem jaunatnes politikas rādītājiem. Pašvaldības, nodrošinot jauniešu līdzdalību un iniciatīvu īstenošanas iespējas, pirmkārt, tiek veicināta jauniešu izaugsme, un otrkārt, tiek mazināta jauniešu antisociāla uzvedība. Tāpat jauniešu līdzdalības un iniciatīvu atbalsts veicina ne tikai jauniešu izaugsmi, bet arī pašvaldības attīstību, ņemot vērā, ka jaunieši bieži vien var nākt klajā ar inovatīviem un radošiem risinājumiem dažādām problēmām. Tāpat arī viens no principiem Eiropas Savienības sadarbības ietvara jaunatnes politikas jomā ir „nekas par jauniešiem bez jauniešiem”. Pašvaldības savā darbībā nodrošina jaunatnes organizācijām un jauniešu iniciatīvu grupām iespēju iesaistīties jaunatnes politiku ietekmējošu lēmumu apspriešanā pirms to pieņemšanas.

6.1. NEFORMĀLĀ GRUPA “PĀRGAUJAS NOVADA JAUNIEŠI”

Neformālā grupa “Pārgaujas novada jaunieši” ir jaunieši, kuri regulāri tiek ar pašvaldības jaunatnes lietu speciālistu. Šī ir jauniešu grupa, kura regulāri saņem informāciju par aktualitātēm, iespējām, kā arī viņiem tiek jautāts viedoklis jautājumos, kas skar jaunatni, kā arī par to, kādas ir viņu vēlmes un priekšlikumi jaunatnes dzīves uzlabošanā.

Izstrādājot stratēģiju, neformālās grupas jauniešiem bija jāaizpilda anketa, izsakot savu viedokli par tādām tēmām, kā darba ar jaunatni stratēģiskā plānošana, finanšu resursi jaunatnes darbā, jauniešu informētību, līdzdalību lēmumu pieņemšanā un dalība jauniešu organizācijās un iniciatīvu grupās, lietderīgu brīvā laika pavadīšanu, sociālo aizsardzību, sabiedrisko kārtību un drošību, jauniešu nodarbinātību, kā arī veselību. Viedoklis tika jautāts arī citiem Pārgaujas novada jauniešiem ar izglītības iestāžu starpniecību, kā arī, izmantojot citus pašvaldības komunikācijas kanālus – mājaslapu, sociālos tīklus, informatīvo izdevumu “Pārgaujas Novada Vēstis”. Iegūtie dati un viedokļi būtiski ietekmēja stratēģijas saturu un rīcības plānu.

Tieši jauniešiem būtu jāiesaistās lēmumu pieņemšanā, kas saistīti ar jaunatnes jautājumiem. Pagaidām jauniešu viedoklis ir jautāts un ņemts vērā vien dažos jautājumos, tomēr būtu nepieciešams to darīt katrā lēmuma pieņemšanā, ja ar to saistīta jaunatne. Būtu nepieciešama pastāvīga sadarbība un informācijas apmaiņa ar izglītības iestādēm, lai, jautājot pēc viedokļa, aptvertu pēc iespējas lielāku jauniešu skaitu.

7. JAUNIEŠU BRĪVĀ LAIKA LIETDERĪGA IZMANTOŠANA

Pašvaldības atbalsts jauniešu brīvā laika lietderīgai izmantošanai ir būtisks uzdevums, kas jāīsteno pašvaldībai, jo jauniešu bezdarbības rezultātā var tikt veicinātas tādas negācijas kā jauniešu antisociāla uzvedība, noziedzība, atkarības problēmas un citas pašvaldības attīstībai nevēlamas parādības. Jaunatnes politikas kontekstā lietderīga brīvā laika pavadīšanas iespējas ir jauniešu ārpus formālās izglītības, ģimenes un darba tirgus aktivitātes ar mērķi veicināt jauniešu personības izaugsmi, piemēram, jauniešu brīvprātīgais darbs vai neformālā izglītība. Jaunatnes brīvā laika kvalitatīvai izmantošanai ir būtiski, lai jauniešiem neatkarīgi no mantiskā stāvokļa būtu iespējas īstenot savas intereses kultūras, sporta, neformālās izglītības un citās jomās, kā arī uzturēt pozitīvus savstarpējos sociālos kontaktus, kas balstīti uz kopīgiem sociāli atbalstāmiem mērķiem un interesēm. Jauniešiem iesaistoties dažādās aktivitātēs savā brīvajā laikā, svarīgi attīstīt jauniešu iemaņas un prasmes, lai ļautu jauniešiem nākotnē iekļauties darba tirgū, veidot ģimenes un kļūt par pilnvērtīgiem un aktīviem pilsoniskās sabiedrības locekļiem. Tādējādi pašvaldības atbalsts jauniešu brīvā laika lietderīgai izmantošanai ir ne tikai jauniešu, bet arī pašvaldības attīstības interesēs. Šīs sadaļas mērķis ir radīt pārskatu par pašvaldības atbalstu un līdzdalību jauniešu lietderīga brīvā laika pavadīšanas iespēju nodrošināšanā. Valsts un pašvaldības veicina jauniešu neformālo izglītību, brīvprātīgo darbu, fiziskās aktivitātes un iesaistīšanos kultūras dzīvē kā būtiskus brīvā laika lietderīgas izmantošanas veidus.

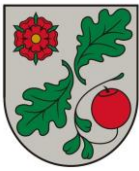
7.1. SPORTS

Sports ir viena no populārākajām jauniešu nodarbēm brīvajā laikā Pārgaujas novadā. Par to liecina aktīvā rosība sporta laukumos novada pagastu centros vasarās, kā arī uz ledus ziemā.

Sporta dzīvi Pārgaujas novadā koordinē sporta klubs “Pārgauja”, kur interesentiem ir iespējams nodarboties ar florbolu, orientēšanos, basketbolu, lokšaušanu un citiem sporta veidiem.

Pārgaujas novads ir arī viena no Ziemeļvidzemes Atlētu savienības (ZAS) darbības teritorijām. ZAS darbojas arī ar jauniešiem, nodrošinot sportistu sagatavošanu sacensībām, iedzīvotāju iesaistīšanu sportiskajās aktivitātēs un veselīga dzīvesveida popularizēšanu sabiedrībā.

Novadā ir arī tādi sporta dzīves notikumi, kuri pieejami visai sabiedrībai un, bez kuriem grūti iedomāties novada sporta dzīvi, piemēram, 2017. gadā jau 20. reizi notika tradicionālais Lāčplēša dienas skrējiens Rozulā, kur piedalās gan jaunieši, gan pieaugušie. Tāpat katru gadu notiek arī novada sporta svētki, kas katru gadu norisinās kādā no pagastiem – Straupē, Stalbē vai Raiskumā.

Arī jaunieši paši mēdz izrādīt iniciatīvas sporta sacensību organizēšanā, piemēram, iesaistoties novada sporta svētku organizēšanā, kā arī rīkojot savas, piemēram, volejbola turnīrus.

Sports vienmēr ir saistījis jauniešus, tāpēc ir svarīgi nodrošināt sportošanas iespējas novadā, kas veicina arvien jaunas idejas un vēlmī tās īstenot.

7.2. AMATIERMĀKSLAS KOLEKTĪVI

Pārgaujas novadā darbojas 12 amatiermākslas kolektīvi, no kuriem 7 darbojas un tiek uzņemti jaunieši. Tie ir jauniešu deju kolektīvi “Idumeja” un “Idumejas studija”, Raiskuma un Straupes jauktie kori, amatierteātri “Sapņojums”, “Rozbeķēni” un “Punkts uz i”.

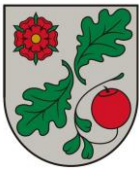
Daļa novada jauniešu aktīvi iesaistās deju kolektīvos, piedaloties Pārgaujas novada un citu pašvaldību rīkotajos pasākumos, kā arī citos nacionāla un starptautiska mēroga pasākumos, piemēram, Vispārējos latviešu Dziesmu un Deju svētkos un Hanzas dienās. No amatierteātriem visvairāk jauniešu darbojas tieši “Rozbeķēnos”, kuri ir vairākkārt pierādījuši to, ka spēj realizēt gan augstvērtīgus pasākumus, gan arī neparastus aktiermākslas risinājumus savos iestudējumos.

Novada jaunieši vairākkārt ir pauduši viedokli, ka viņi priecātos, ja novadā būtu savs jauniešu koris. Grūti prognozēt, vai jauniešu koris Pārgaujas novadā spētu pastāvēt un attīstīties. Tomēr ir zināms, ka novadā ir muzikāli jaunieši, kuri prot spēlēt mūzikas instrumentus, kā arī labprāt dzied. Tāpēc būtu jāpadomā, kā nodrošināt viņiem iespējas muzicēt, mācīties un pilnveidoties. Piemēram, veidojot jauniešu ansambli.

7.3. PAŠVALDĪBAS RĪKOTI PASĀKUMI

Pārgaujas novada pašvaldība regulāri rīko pasākumus, kuros vienmēr gaidīti arī jaunieši. Pasākumi ir gan maksas, gan bezmaksas. Tiek rīkoti dažādi pasākumi – koncerti, izrādes, svētku, piemēram, Lieldienu, pasākumi, ikgadējie novada svētki. Pasākumi tieši jauniešu auditorijai notiek reti, tomēr esošajos pasākumos tiek pievērsta uzmanība tam, lai visām vecuma grupām būtu tiem piemērotas aktivitātes.

Pašvaldība jau vairākus gadus rīko apmācības novada esošajiem vai topošajiem uzņēmējiem, uz kurām tiek aicināti visi interesenti, arī jaunieši, topošie uzņēmēji. Apmācību ietvaros iespējams iegūt zināšanas par dažādām uzņēmējdarbības jomām, piemēram, personāla vadību, mārketingu, kā arī biznesa plāna sagatavošanu.

7.4. BIBLIOTĒKAS UN PUBLISKĀS VIETAS

Pārgaujas novadā ir 3 bibliotēkas – Straupē, Stalbē un Raiskumā. Bibliotēku piedāvājums ir plašs – laikraksti un žurnāli, daiļliteratūra, uzzinu literatūra, kā arī bērnu un jauniešu literatūra. Pieejamas arī grāmatas sava talanta izkopšanai un biznesa attīstīšanai. Bibliotēkām regulāri tiek iegādātas jaunas grāmatas. Jaunieši bieži mēdz izmantot publiski pieejamo internetu un datorus bibliotēkās. Tomēr jaunieši – lasītāji bibliotēkās nav tik daudz. Jaunieši bibliotēku kā kultūrtelpu neapgūst, kaut gan ir sadarbībai starp jauniešiem un novada bibliotēkām ir potenciāls.

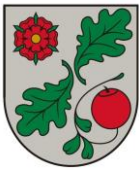
Katrā pagastā ir arī kāda publiska atpūtas vieta, kurā jaunieši ir aicinātu un labprāt pavada savu brīvo laiku. Straupē ar LEADER projekta atbalstu atjaunots volejbola laukums, Stalbē jauniešiem ir pieejams skeitparks un Auciemā ziemā pieejama slidotava.

7.5. NVO

Kā iepriekš minēts, Pārgaujas novadā reģistrētas 49 dažādas NVO, kurās var un ir aicināti darboties arī jaunieši.

Pārgaujas novadā ir reģistrētas divas jauniešu biedrības, kuras gan pēdējo gadu laikā nav izrādījušas būtisku aktivitāti, tāpēc būtu nepieciešamība veicināt jaunu jauniešu biedrību un organizāciju veidošanos.

Jaunieši darbojas arī sporta, ģimeņu atbalsta, izglītības, dažādu interešu vai mednieku formējumu biedrībās.

8. JAUNIEŠU SOCIĀLĀ AIZSARDZĪBA

Pašvaldībām ir jānodrošina jauniešiem sociālie pakalpojumi, papildus tam pašvaldībās ir jāveicina jauniešu sociālā iekļaušanās, īpaši jauniešu no sociālās atstumtības riskam pakļautajām grupām. Tas ir, pašvaldībai ir nepieciešams veikt īpašas aktivitātes, kuru mērķgrupa ir jaunieši ar mazākām iespējām, tādējādi veicinot atstumtības mazināšanos. Sociālās atstumtības mazināšana un jauniešu ar mazākām iespējām sociālās iekļaušanas veicināšana ir viena no Eiropas Savienības prioritātēm, īpaši būtiski tas ir tieši jaunatnes politikas ietvaros, ņemot vērā jauniešu vecumposma specifiskās īpašības, kā arī jauniešu nepieciešamību integrēties sabiedrībā. Sadaļas mērķis ir pārskats par pašvaldības aktivitātēm sociālās atstumtības mazināšanai, kā un vai tiek veicināta jauniešu iekļaušanās, kāds ir pašvaldības atbalsts jauniešiem ar mazākām iespējām.

8.1. SOCIĀLĀ DIENESTA ABALSTS

Pārgaujas novadā sociālos pakalpojumus nodrošina Sociālais dienests. Pamatojoties uz Saistošajiem noteikumiem, dienests sniedz sociālos pakalpojumus un palīdzību atbilstošām iedzīvotāju kategorijām, kā arī jauniešiem, tas ir, trūcīgiem jauniešiem, jauniešiem ar invaliditāti deinstitucionalizācijas projekta ietvaros. Tiek atbalstīti arī jaunieši, kas neapmeklē skolu. Sociālā dienesta redzeslokā ir arī tādi jaunieši, kuri ir pabeiguši pamatskolu, bet nevar vai negrib atrast sev piemērotu izglītības iestādi vai vēlamo profesiju, un kļūst par bezdarbniekiem. Sociālie darbinieki motivē šos jauniešus izmantot izdevību un iesaistīties vairākās Eiropas Sociālā fonda programmās, piemēram “Darbnīcas jauniešiem”, “Karjeras konsultācijas”, “Neformālās izglītības programmas īstenošana”, “Pirmā darba pieredze jaunietim”, “Psihologu un psihoterapeitu individuālas un grupu konsultācijas” u.c.

Apkopojot jau minētās jauniešu anketas, vairums no viņiem atzīst, ka zina, kur meklēt palīdzību jautājumos, kas skar sociāla rakstura jautājumus, kā arī vairāki min, ka šādu palīdzību var meklēt pašvaldības sociālajā dienestā.

9. SABIEDRISKĀ KĀRTĪBA UN DROŠĪBA, JAUNIEŠU RĪCĪBAS ATBILSTĪBA TIESISKĀM VAI TIKUMISKĀM NORMĀM

Pašvaldības uzdevums ir nodrošināt sabiedrisko kārtību un drošu vidi pašvaldības iedzīvotājiem. Praksē liela daļa jaunieši, kuriem netiek nodrošinātas iespējas lietderīgi pavadīt brīvo laiku, it īpaši reģionos ar zemu privātā sektora brīvā laika pavadīšanas iespēju piedāvājumu, lieto atkarību izraisošās vielas, pulcējas sabiedriskās vietās (pieturās, pie māju kāpņutelpām) un visbiežāk uzvedas antisociāli, traucējot sabiedrisko kārtību, bieži izdarot likumpārkāpumus. Tāpat pašvaldībai ir nepieciešams veicināt preventīvo darbību drošas vides veidošanā, informējot jauniešus par viņu tiesībām, pienākumiem, kā arī organizējot preventīvos pasākumus sabiedriskās kārtības nodrošināšanai.

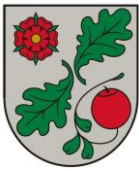
9.1. PĀRGAUJAS NOVADA PAŠVALDĪBAS POLICIJAS DARBĪBA

Pārgaujas novadā darbojas viens pašvaldības policists, kurš kontrolē gan jauniešu drošību, gan arī nepilngadīgo veiktos likumpārkāpumus.

Pašvaldības policists kontrolē jauniešu izdarītos likumpārkāpumus. Vidēji gada laikā tiek veiktas 15 audzinoša rakstura pārrunas ar 15 jauniešiem līdz 15 gadu vecumam.

Pašvaldības policists sadarbībā ar sociālo dienestu motivē riska grupas jauniešus apmeklēt izglītības iestādes. Jauniešiem, kuri publiskās vietās redzami, smēķējam, lietojam alkoholu vai citas apreibinošās vielas, tiek izrakstīti protokoli par administratīvajiem pārkāpumiem. Laika periodā no 2015. gada līdz 2017. gadam pašvaldības policists ir izrakstījis 51 administratīvo pārkāpumu protokolu, no kuriem 16 izdarījuši nepilngadīgie jaunieši.

Lai gan jaunieši dzīvi Pārgaujas novadā vērtē kā drošu, ar vienu policijas darbinieku ir par maz, lai varētu kvalitatīvi veikt drošības kontroli visā novada teritorijā.

10. JAUNIEŠU NODARBINĀTĪBA

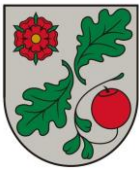
Jauniešu dzīves kvalitātes veicināšanas viens no būtiskiem aspektiem ir nodarbinātība, kas ieņem būtisku lomu jaunatnes politikas kontekstā ne tikai Latvijā, bet arī Eiropas Savienībā. Piemēram, Eiropas Jaunatnes pakta, kas pieņemts Eiropadomē ar mērķi veicināt Lisabonas stratēģijas mērķu sasniegšanu, viens no būtiskākajiem rīcības virzieniem ir īpaši uzraudzīt politiku attiecībā uz jauniešu integrāciju darba tirgū. Papildus tam ikviena pašvaldība ir ieinteresēta veicināt jauniešu nodarbinātību, īpaši jauno uzņēmēju darbību, pašvaldībā, nodrošinot pašvaldības attīstību. Viena no būtiskākām problēmām, kas veicina bezdarba līmeņa pieaugumu jauniešu vidū, ir pieredzes un nepieciešamās kvalifikācijas trūkums. Līdz ar to pašvaldībai ir ne tikai jānodrošina jauniešu nodarbinātības iespējas, bet arī jānodrošina apstākļi, lai jaunieši varētu iegūt nepieciešamo pieredzi un prasmes, kas jauniešiem nodrošinās nākotnes iespējas un integrāciju darba tirgū. Pašvaldības spēja piesaistīt jauniešus vietējam darba tirgum veicina pašvaldības ekonomisko un sociālo rādītāju uzlabošanu.

10.1. ĒNU DIENA, PRAKSE UN BRĪVPRĀTĪGAIS DARBS

Ēnu diena ir pasaulē atpazīstama un atzīta Junior Achievement karjeras izglītības programma 1.-12. klašu skolēniem. Ēnu dienas mērķis ir iepazīstināt skolēnus ar dažādu profesiju un nozaru prasībām, lai palīdzētu jauniešiem izvēlēties profesiju un atbilstoši sagatavotos darba tirgum. Šī ir programma, kas jau daudzus gadus sekmīgi iekļauj izglītības procesā karjeras jautājumus, rosinot jauniešus plānot savu nākotni jau skolas laikā. Veidojot sadarbību starp skolu, sabiedrību un darba vidi, Ēnu diena sekmē jauniešu integrāciju sabiedrībā un darba tirgū nākotnē.

2018. gada februārī Pārgaujas novada pašvaldība aicināja skolēnus Ēnu dienā ēnot pašvaldībā strādājošos speciālistus. Ja iepriekš skolēni izrādīja interesi par Ēnu dienu un pašvaldības speciālistu ēnošanu, viņiem noteikti netika atteikts, tomēr, redzot kādu aktivitāti un skolēnu atsaucību Ēnu diena radīja, ir vērts skolēnus aicināt pašvaldības darbiniekus ēnot arī turpmāk. Šis ir labs veids, kā skolēniem radīt priekšstatu par ikdienas darbu pašvaldībā, kā arī lauzt barjeru starp jauniešiem un pašvaldību, dot viņiem iespējas izvērtēt, vai viņi vēlas savu nākotni saistīt ar konkrēto profesiju.

Jāpiebilst, ka bez Ēnu dienas, Pārgaujas novada pašvaldība neatsaka arī tiem skolēniem un studentiem, kuri meklē prakses vietu mācību vai studiju ietvaros. Praktikanti parasti darbojas kāda konkrēta speciālista pakļautībā, iesaistoties viņa darbā, vērojot profesijas specifiku, saņemot uzdevumus, kā arī pēc tam analizējot prakses vietā iegūto pieredzi.

Pagaidām pašvaldība nenodrošina jauniešu vasaras darba programmas, bet jaunieši labprāt iesaistās pašvaldības organizētajos pasākumos kā brīvprātīgie. Bet būtu jāsakārto brīvprātīgā jauniešu darba sistēma, piemēram, lai jaunieši, nostrādājot konkrētu laiku kādam mērķim vai pasākumā, pēc tam saņemtu apliecinājumu par veikto darbu. Brīvprātīgais darbs jauniešiem var dot pieredzi, kas bieži vien darba tirgū ir līdzvērtīga prasība kvalifikācijai.

10.2. ATBALSTS JAUNAJIEM UZŅĒMĒJIEM

Pārgaujas novada pašvaldība priecājas par uzņēmējdarbības attīstību, kā arī par jauniem uzņēmumiem un uzņēmējiem, kas darbojas novada teritorijā. Tieši tāpēc arī pašvaldība cenšas jaunus uzņēmējus atbalstīt.

Tiek sniegts informatīvais atbalsts, piemēram, veidojot uzņēmēju kalendāru, intervējot uzņēmējus, kā arī iesaistot dažādos projektos.

Kopš 2017. gada pašvaldība rīko grantu konkursu, kurā uzņēmējiem ir iespējams iegūt finansējumu uzņēmējdarbības attīstīšanai vai uzsākšanai. Konkurss ar katru gadu paliek arvien populārāks un uzņēmējdarbības idejas dažādākas.

Tiek organizētas arī apmācības uzņēmējiem, uz kurām tiek gaidīti visi interesenti. Mācības uzņēmējiem sniedz jaunas zināšanas vai arī atsvaidzina jau esošās par tādām uzņēmējdarbības jomām, kā biznesa plāna veidošana, attīstības projektu pieteikumu rakstīšana, personāla vadība, mārketingu u.t.t.

Šāda veida atbalsts, gan uzsākot, gan attīstot uzņēmējdarbību, ir būtisks, jo zināšanas, pieredzes stāsti, papildus finansējums un jauni kontakti ir tas, kas palīdz attīstīties, nostiprināt savu biznesu, kā arī iegūt uzticamus klientus.

11. JAUNIEŠU VESELĪBA UN VESELĪGS DZĪVESVEIDS

Jauniešu veselības rādītāji ar katru gadu pasliktinās, jo pieaug ne tikai psihoaktīvo vielu, smēķēšanas un alkohola lietošanas izplatība jauniešu vidū, bet tajā skaitā jauniešu veselību jau no pusaudžu vecuma negatīvi ietekmē neveselīgi uztura paradumi, fiziskās aktivitātes trūkums, sēdošs dzīvesveids, tāpat arī augstais jauniešu pašnāvību skaits un jauniešu skaits, kas inficēti ar seksuāli transmisīvajām infekcijām. Tādējādi būtiski pasākumi ir veicami jauniešu veselīga dzīvesveida veicināšanā, reprodūktīvās veselības uzlabošanā, jauniešiem draudzīgas veselības aprūpes nodrošināšanai, lai sekmētu jauniešu dzīves kvalitātes uzlabošanu. Sadaļas mērķis ir radīt priekšstatu par pašvaldības aktivitātēm jauniešu veselības jomā, kā arī iespēju labās prakses apmaiņai starp pašvaldībām jauniešu veselības jomā.

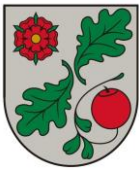
11.1. PASĀKUMI IZGLĪTĪBAS IESTĀDĒS, KAS VEICINA IZPRATNI PAR VESELĪGU DZĪVESVEIDU

Veselība ir būtisks faktors cilvēka labsajūtai. Jautājot jauniešu viedokli par to, kā viņi vērtē savu veselības stāvokli, lielākā daļa saka, ka ir veiktas veselības pārbaudes un viņi ir veseli, kā arī to, ka ārstus bieži neapmeklē, jo jūtas labi.

Izglītības iestādēs tiek runāts par veselīgu dzīvesveidu, tiek uzsvērti fizisko aktivitāšu nozīmība, kā arī pareizs uzturs, rūpes par reprodūktīvo veselību un tas, kā šie faktori ietekmē dzīves kvalitāti. Par to tiek runāts gan mācību stundās, gan arī tiek rīkotas dažādas lekcijas, kur veselīga uztura jomas speciālisti sniedz informāciju un zināšanas par pareizu ēšanu, kustību nozīmīgumu, kā arī par atkarību izraisošām vielām, kas ietekmē veselību, īpaši jauniešu vecumā.

Pārgaujas novada jaunieši, kuri atbildēja uz anketas jautājumiem Eiropas Savienības programmas „ERASMUS+: Jaunatne darbībā” 3. pamatdarbības „Strukturētais dialogs: jauniešu un jaunatnes politikas veidotāju tikšanās” projekta “Jaunatnes politikas stratēģijas izstrāde” Nr.2016-1-LV02-KA347-001061 ietvaros, skaidroja, ka par savu veselību viņi rūpējas, sportojot, veselīgi ēdot, dzerot ūdeni, apmeklējot speciālistus, laicīgi ejot gulēt, ievērojot savu personīgo higiēnu, uzturoties svaigā gaisā, ģērbjoties atbilstoši laikapstākļiem, kā arī nelietojot alkoholu un nesmēķējot.

Izglītības iestādēm ir milzīga loma jauniešu izpratnes par veselīgu dzīvesveidu veicināšanu, jo šāda informācija jauniešiem ir jāsniedz pēc iespējas ātrāk, piemēram, jau pirmajās klasēs.

11.2. VESELĪGO PAŠVALDĪBU TĪKLS LATVIJĀ

Lai sekmētu „Sabiedrības veselības pamatnostādnes 2014.-2020. gadam” izvirzīto mērķu īstenošanu veselības veicināšanas jomā un veicinātu pašvaldību iesaisti iedzīvotāju veselības veicināšanā un sniegtu metodisku atbalstu pašvaldības autonomās funkcijas (likuma „Par pašvaldībām” 15. panta 6.daļa) - iedzīvotāju veselīga dzīvesveida un sporta veicināšana – veikšanā, Veselības ministrija (VM) sadarbībā ar Slimību profilakses un kontroles centru (SPKC), Latvijas Pašvaldību savienību, Pasaules Veselības organizācijas pārstāvniecību Latvijā un Rīgas Stradiņa universitātes Sabiedrības veselības fakultāti ir izveidojusi Nacionālā veselīgo pašvaldību tīkla koordinācijas komisiju. Nacionālā veselīgo pašvaldību tīkla koordinācijas komisija ir konsultatīva institūcija, kuras galvenais mērķis ir veicināt un konsultēt Nacionālā veselīgo pašvaldību tīkla izveidošanu, attīstīšanu, koordināciju un monitoringu Latvijā, balstoties uz Pasaules Veselības organizācijas vadlīnijām un dokumentiem. Nacionālā veselīgo pašvaldību tīkla mērķis ir sekmēt labās prakses piemēru, pieredzes un ideju apmaiņu starp pašvaldībām, atbalstīt pašvaldības un sniegt tām metodisku atbalstu dažādu sabiedrības veselības un veselības veicināšanas jautājumu risināšanā lokālā līmenī un paaugstināt pašvaldību darbinieku izglītību sabiedrības veselības un veselības veicināšanas jautājumos, tādējādi atbalstot veselības, labklājības un vienlīdzīgu iespēju attīstību reģionālajā līmenī.²

Dalība Nacionālajā veselīgo pašvaldību tīklā ir brīvprātīga un bezmaksas. Tā ir kustība, kurā var iesaistīties visas pašvaldības, kas vēlas darboties veselības veicināšanas jomā, izpilda noteiktus kritērijus saistībā ar veselības veicināšanu un aizpilda pieteikuma dokumentus.²

Pārgaujas novada pašvaldība ir viena no 14 pašvaldībām, kurā tiek realizēts Eiropas Sociālā fonda 9.2.4.2. pasākuma projekts „Slimību profilakses un kontroles centra organizēti vietēja mēroga pasākumi sabiedrības veselības veicināšanai un slimību profilaksei 14 pašvaldībās” (Identifikācijas Nr.9.2.4.2/16/I/106). Projekta ietvaros Pārgaujas novadā notiek dažādas lekcijas, semināri un meistarklases par dažādām tēmām, īstenojot izglītojošus sabiedrības veselības veicināšanas un slimību profilakses pasākumus katrā no prioritārajām jomām, kuri vērsti uz zināšanu par savu veselību un to ietekmējošiem faktoriem uzlabošanu, kā arī skaidrotu iespējas novērst veselības riskus.

² Slimību profilakses un kontroles centra mājaslapa (<https://spkc.gov.lv/lv/veseligas-pasvaldibas1/nacionalais-veseligo-pasvaldib>) (skatīts: 04.03.2018. plkst. 14:02)

SVID ANALĪZE

SVID analīze ir stratēģijas plānošanas instruments, kas ļauj noteikt pašvaldības darbu ar jaunatni Stiprās un Vājās puses, Iespējas un Draudus. Veicot SVID analīzi, tiek izvērtētas iekšējo un ārējo faktoru sniegtās priekšrocības un problēmas:

Stiprās puses – pašvaldības īpašības, kas tai var palīdzēt sasniegt noteikto mērķi;

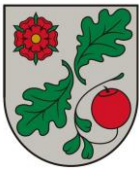
Vājās puses – pašvaldības īpašības, kas var kavēt noteiktā mērķa sasniegšanu;

Iespējas – tie ārējie faktori, kas var pašvaldībai palīdzēt sasniegt noteikto mērķi;

Draudi – tie ārējie faktori, kas var pašvaldību kavēt noteiktā mērķa sasniegšanā.

Izvērtējot esošo situāciju jaunatnes jomā Pārgaujas novadā, tika izveidota SVID analīze, kurā tiek analizētas pašvaldības stiprās un vājās puses, kā arī iespējas un draudi darbā ar jaunatni.

Stiprās puses	Vājās puses
<ul style="list-style-type: none">• Pašvaldībā ir algots darbinieks darbam ar jaunatni;• Pašvaldībā strādā atsaucīgi nozaru speciālisti informācijas sniegšanā;• Pārgaujas novadā ir tīra vide, kā arī liela ainavu daudzveidība (upes, ezeri, meži, pļavas u.t.t) – atbilstošas vietas aktīvā dzīvesveida izpausmēm (pārgājieniem, velobraucieniem, izjādēm);• Visos pagastos pieejami sporta aktivitāšu laukumi – basketbola, volejbola, futbola laukumi, kā arī skeitparks un slidotava ziemā;• Izglītības iespējas novada izglītības iestādēs;• Iespējams darboties amatiermākslas kolektīvos (tautas dejas, kori, amatierteātri);• Kultūras pasākumu piedāvājums;• Pieejams novada bibliotēku piedāvājums;• Izglītības iestāžu loma veselības veicināšanā, interešu izglītībā;• Pašvaldības atbalsts jaunajiem uzņēmējiem;• Ir aktīvi jaunieši, kas labprāt iesaistās pašvaldības rīkotajos pasākumos, veicot brīvprātīgo darbu, kā arī projektu un savu iniciatīvu realizācijā;• Savu iniciatīvu realizēšanai pieejamas tautas namu telpas.	<ul style="list-style-type: none">• Jaunatnes lietu speciālists nav uz pilnu slodzi, tiek apvienoti divi amati;• Netiek veikta statistikas datu apkopošana, datubāzes veidošana par iedzīvotājiem vecumā no 13 līdz 25;• Nav izpratnes par jaunatnes politiku kā starpnozaru virzienu;• Zems jauniešu informētības līmenis, esošie komunikācijas kanāli nerasniedz jauniešu auditoriju;• Publiskā transporta nepietiekamība;• Nepietiekams telpu nodrošinājums jauniešu organizācijām;• Nav jaunu dzīvesvietu;• Sociālā aizsardzība, iekļaušana;• Jaunieši nereti tiek pieskaitīti bērnu auditorijai, kas neveicina izaugsmi no bērna statusa uz atbildīga jaunieša statusu;• Nav izveidota jauniešu dome, kas veicinātu jauniešu līdzdalību lēmumu pieņemšanā;• Stereotipi par to, ka jaunietis pašvaldības līmenī neko nevar izmainīt, neredz motivāciju iesaistīties ilgstošās un mērķtiecīgās aktivitātēs;• Netiek veicināts reemigrācijas process;• Pašvaldībā strādā viens pašvaldības policists. Ar to ir par maz, lai nodrošinātu sabiedrisko kārtību;

	<ul style="list-style-type: none">• Nenotiek sadarbība ar uzņēmējiem, lai nodrošinātu jauniešiem vasaras darba, prakses vai ēnošanas iespējas;• Nav brīvprātīgā darba sistēma, kas paredzētu darba pieredzes apliecināšanu un novērtēšanu;• Nav vidējās profesionālās un augstākās izglītības piedāvājuma;• Interesu izglītību jauniešiem piedāvā tikai izglītības iestādēs.
Iespējas	Draudi
<ul style="list-style-type: none">• Iespējas piedalīties vietēja, reģionāla, valstiska vai starptautiska mēroga, projektu izstrādāšanā un realizēšanā;• Jauniešu centra izveide jauniešu aktivitāšu un motivācijas veicināšanai;• Karjeras konsultanta konsultācijas;• Neformālās izglītības apmācības, semināri jauniešu auditorijai;• Jauniešu pieredzes apmaiņas braucienu organizēšana inovatīvu ideju un saliedētības veicināšanai;• Jauniešu organizāciju veidošanās;• Sadarbība ar Izglītības un zinātnes ministrijas jaunatnes politikas nodaļu, kā arī ar Jaunatnes starptautisko projektu aģentūru konsultatīvos jautājumos, kā arī kā projektu konkursu finansētājiem;• Jaunas, inovatīvas uzņēmējdarbības attīstība;• Izpratnes veicināšana par jauniešu līderu un jaunatnes darbinieku darbību.	<ul style="list-style-type: none">• Jaunieši dodas iegūt izglītību, strādāt ārpus novada robežām un neatgriežas;• Sabiedrības novecošanās;• Papildus finansējuma resursu apjoma samazināšanās (ES programmu slēgšanas vai citu projektu konkursu ierobežojumu dēļ);• Pašvaldības atbalsta samazināšana;• Pazeminās jauniešu motivācija un vēlme līdzdarboties;• Sadarbības trūkums starp novada speciālistiem;• Jauniešiem interesējošu iespēju un piedāvājumu trūkums;• Plašs izglītības, interešu izglītības, izklaides, sporta un kultūras piedāvājums blakus esošajās pilsētās;• Dabas katastrofa, piesārņojums;• Finanšu situācija valstī.

II DAĻA – STRATĒĢISKĀ DAĻA

1. PĀRGAUJAS NOVADA JAUNATNES POLITIKAS STRATĒĢIJAS NEPIECIEŠAMĪBAS PAMATOJUMS

Izpratne par jaunatnes politiku kā pilsoniskās sabiedrības un demokrātijas politikas jomu, kā arī kā mērķtiecīgu darbību kopumu jauniešu pilnvērtīgas un vispusīgas attīstības veicināšanā un jaunieša dzīves kvalitātes uzlabošanā Latvijā pēdējo gadu laikā strauji attīstās.

Latvijas Jaunatnes likumā ir noteikta pašvaldības kompetence jaunatnes politikas jomā, kas nozīmē, kas pašvaldība piedalās valsts jaunatnes politikas īstenošanā, un tās viens no uzdevumiem ir izstrādāt vietējā līmeņa plānošanas dokumentus jaunatnes politikas jomā.

Izglītības un zinātnes ministrijas (IZM) izstrādātajā Jaunatnes politikas īstenošanas plānā 2016. - 2020. gadam uzsvērts, ka Jaunatnes politikas būtiskākais uzdevums ir nodrošināt jauniešiem efektīvu pāreju no bērna uz pieaugušā statusu, paredzot atbilstošas aktivitātes jaunieša personības attīstībai, attīstot pakalpojumus un aktivitātes, lai veicinātu jauniešu pilnvērtīgu iekļaušanos sabiedrībā, darba tirgū. Pievēršoties jaunatnes politikas mūsdienīgu izaicinājumiem būtiski stiprināt un veicināt jauniešu uzņēmību, lai vairāk jaunieši iesaistītos uzņēmējdarbībā un pilsoniskās sabiedrības aktivitātēs. Ir nepieciešams veicināt jauniešu piederības apziņu, kas stiprinās viņu lojalitāti, pienākuma apziņu un ieinteresētu attieksmi pret vidi, no kuras viņš nāk - kā lokālā, tā reģionālā, tā nacionālā līmenī. Pamatnostādņēs īpaša uzmanība tiek pievērsta jauniešu personības pilnveidei un attīstībai, sekmējot tādu zināšanu un prasmju apguvi, kas pilnveido jaunieša vispusīgu attīstību garīgi, intelektuāli un emocionāli.

Jaunatnes politikas stratēģija nepieciešama, lai plānveidīgi varētu organizēt jaunatnes jautājumu risināšanu, kā arī sadarbību ar dažādām institūcijām. Plānošanas dokuments palīdz pamatot līdzekļu nepieciešamību darbam ar jaunatni, kā arī gan jaunieši, gan sabiedrība var redzēt kas un pēc kādiem principiem tiek darīts jaunatnes jomā Pārgaujas novadā.

Pārgaujas novada jaunatnes politikas stratēģijas **vīzija**: Pārgaujas novads ir skaista, draudzīga vieta, kur jauniešiem ir izaugsmes un attīstības iespējas. Jauniešu vidū tiek vairots patriotisms un latviskās, kā arī morālās vērtības, veidojot inteligentu, izglītotu, aktīvu un uzņēmīgu sabiedrību. Uzņēmējdarbības attīstīšanai un lietderīgai brīvā laika pavadīšanai atbilstoša infrastruktūra. Pārgaujas novads – vieta, ar kuru jaunietis saista savu nākotni.

Stratēģijas **mērķis** ir uzlabot pašvaldības institucionālo sistēmu un stratēģisko plānošanu darbā ar jaunatni, apzināties pašvaldības finansiālo devumu jaunatnes aktivitātēm, kā arī uzlabot

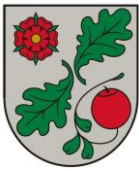
jauniešu dzīves kvalitāti informētības, līdzdalības lēmumu pieņemšanā, lietderīga brīvā laika pavadīšanā, sociālajā aizsardzībā, sabiedriskās kārtības un drošības, veselības un jauniešu nodarbinātības jomās. Nodrošināt jaunatnes interešu pārstāvniecību.

Pārgaujas novada jaunatnes politikas stratēģijas **uzdevumi** ir:

- Izpētīt vispārējo situāciju jaunatnes jomā;
- Iegūt speciālistu un darbā ar jaunatni iesaistīto viedokli;
- Apzināt jauniešu viedokli un vajadzības;
- Izstrādāt rīcības plānu 2019. –2023. gadam, ņemot vērā prioritārās jomas, veidojot struktūru sistemātiskai resursu plānošanai darbam ar jaunatni.

Pārgaujas novada Jaunatnes politikas stratēģijā 2019. – 2023. gadam izvirzītas šādas prioritārās jomas:

1. Institucionālā sistēma darba ar jaunatni īstenošanai un darba ar jaunatni koordinācija;
2. Darba ar jaunatni stratēģiskā plānošana;
3. Pašvaldības atbalsts darbam ar jaunatni;
4. Jauniešu informētība;
5. Jauniešu līdzdalība lēmumu pieņemšanā un dalība jaunatnes organizācijās vai jauniešu iniciatīvu grupās;
6. Jauniešu brīvā laika lietderīga izmantošana;
7. Jauniešu sociālā aizsardzība;
8. Sabiedriskā kārtība un drošība, jauniešu rīcības atbilstība tiesiskām vai tikumiskām normām;
9. Jauniešu nodarbinātība;
10. Jauniešu veselība un veselīgs dzīvesveids.

2. PĀRGAUJAS NOVADA JAUNATNES POLITIKAS STRATĒĢIJAS 2019. – 2023. GADAM RĪCĪBAS PLĀNS

2.1. INSTITUCIONĀLĀ SISTĒMA DARBA AR JAUNATNI ĪSTENOŠANAI UN DARBA AR JAUNATNI KOORDINĀCIJA

Mērķis	Plānotās aktivitātes	Sagaidāmie rezultāti	Īstenošanas laiks	Sadarbības partneri
Nodrošināt pilnas slodzes Jaunatnes darbinieku pašvaldībā	-Amatu atdalīšana, nodrošinot Jaunatnes lietu speciālistam pilnu slodzi. -Jaunatnes lietu speciālists gust pieredzi IZM apmācībās	Kvalitatīvs darbs ar jaunatni pašvaldībā	2019. – 20203.	Attīstības plānošanas nodaļa
Nodrošināt kompetentu speciālistu viedokļus Jaunatnes jautājumu risināšanā	Izveidot Jaunatnes konsultatīvo komisiju, kuras sastāvā ir ar Jaunatnes darbu saistīti speciālisti	Efektīvāka lēmumu pieņemšana jautājumos, kas skar jaunatni	2019. – 2023.	Attīstības plānošanas nodaļa, kultūras dzīves organizētāji, sociālais dienests, bāriņtiesa, pedagogi, pašvaldības policija, jurists
Nodrošināt pašvaldības un novada izglītības iestāžu sadarbību	Skolēnu padomju un līdzpārvaldes savstarpēja sadarbība ar pašvaldības Jaunatnes lietu speciālistu	Pieredzes apmaiņa, novada jauniešu saliedētības veicināšana	2019. – 2023.	Novada izglītības iestādes, Jaunatnes lietu speciālists

Institucionālā sistēma darba ar jaunatni īstenošanai un darba ar jaunatni koordinācijai ir pamats tam, cik dinamiski un efektīvi tiek īstenota jaunatnes politika. Pārgaujas novads sistēmas uzlabošanai izvirza trīs galvenos mērķus:

Nodrošināt pilnas slodzes jaunatnes darbinieku pašvaldībā. Šobrīd darbu ar jaunatni veic sabiedrisko attiecību un jaunatnes lietu speciālists. Divu amatu apvienošana ir šķērslis kvalitatīva darba ar jaunatni nodrošināšanā, kā arī efektīvai jauniešu dzīves koordinēšanai.

Lai kvalitatīvi un kompetenti veiktu savu darbu, saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem nr. 1047, iegūtu profesionālo pienākumu veikšanai nepieciešamās zināšanas un prasmes, jaunatnes lietu speciālistam divu gadu laikā no dienas, kad viņš ir stājies amatā vai pieņemts darbā, jāapgūst jaunatnes lietu speciālista apmācības pamatprogrammu ne mazāk kā 80 akadēmisko stundu apjomā.

Nodrošināt kompetentu speciālistu viedokļus Jaunatnes jautājumu risināšanā. Lai efektīvāk notiktu lēmumu pieņemšana, pašvaldības iestāžu un struktūrvienību sadarbība ir nepieciešami kompetentu speciālistu viedokļi. Tāpēc pašvaldībā būtu nepieciešams izveidot jaunatnes konsultatīvo komisiju, kuras sastāvā būtu gan pašvaldības speciālisti, gan citi, kuru darbs saistīts ar jaunatni.

Nodrošināt pašvaldības un novada izglītības iestāžu sadarbību. Šobrīd ar pašvaldības jaunatnes lietu speciālistu nesadarbojas novada izglītības iestāžu skolēnu padomes vai līdzpārvalde. Tās nesadarbojas arī savā starpā. Šāda veida sadarbība būtu ļoti būtiska veiksmīgas jaunatnes politikas īstenošanā, jo tiktu aptverts lielāks jauniešu skaits un veicināta jauniešu saliedētība.

2.2. DARBA AR JAUNATNI STRATĒĢISKĀ PLĀNOŠANA

Mērķis	Plānotās aktivitātes	Sagaidāmie rezultāti	Īstenošanas laiks	Sadarbības partneri
Informācijas un datu bāzes esamība	Apkopot informāciju, kā arī veidot datu bāzi par Pārgaujas novada iedzīvotājiem vecumā no 13 līdz 25	Nepieciešamības gadījumā ir pieejama informācija par jaunatni Pārgaujas novadā	2019. – 2023.	Pašvaldības struktūrvienības, izglītības iestādes, NVO, kultūras un sporta dzīves organizētāji
Efektīva Jaunatnes politikas īstenošana	Jaunatnes politikas īstenošana saskaņā ar plānošanas dokumentu “Jaunatnes politikas stratēģija”	Novada jauniešu motivācijas pieaugums, kā arī saliedēšanās un integrēšanās sabiedrībā, efektīva pāreja no “jaunieša” uz “pieaugušā” vecumu	2019. – 2023.	Pašvaldība, NVO, izglītības iestādes, uzņēmēji
Veicināt jauniešu pieredzes gūšanu reģionāla, nacionāla un starptautiska mēroga projektos vai aktivitātēs	Iesaistīšanās projektos, kā partneriem, kā arī veidot savus, apgūt ES programmas “Erasmus +” iespējas	Būtiska pieredze un zināšanas jaunieša personības izveidē un attīstībā	2019. - 2023.	Citas pašvaldības,
Reemigrācijas procesa veicināšana	Novadā dzīvojošajiem jauniešiem radīt un uzturēt piederības sajūtu savam novadam, kontaktu uzturēšana ar tiem, kuri izceļo vai dodas uz citām pilsētām	Jaunieši izvēlas pēc studijām, atgriezties Pārgaujas novada un veidot savu dzīvi šeit	2019. – 2023.	NVO, kultūras un sporta dzīves organizētāji, pedagogi, izglītības iestādes

Izstrādājot plānošanas dokumentu “Jaunatnes politikas stratēģija 2019. – 2023. gadam”, tika secināts, ka netiek nodrošināta informācijas apkopošana par Pārgaujas novada iedzīvotājiem vecumā no 13 līdz 25 gadu vecumam – jauniešiem. Būtu nepieciešams **veidot informācijas bāzi** par jauniešu skaitu, migrāciju, bezdarba līmeni, administratīvajiem pārkāpumiem, darbībām NVO sektorā un organizācijās, kā arī citiem būtiskiem jautājumiem. Šādas informācijas esamība būtiski uzlabotu stratēģijas efektivitāti, kā arī ļautu izraudzīties pareizāko pieeju problēmu risināšanā.

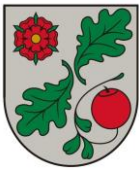
Šis ir pirmais Jaunatnes politikas plānošanas dokuments Pārgaujas novadā, un jaunatnes lietas ir savā attīstības stadijas sākumposmā. Iepriekš punkti par darbu ar jaunatni iekļauti arī plānošanas dokumentos “Pārgaujas novada Attīstības programma 2013.-2019. gadam” un “Pārgaujas novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2013.–2035”. Lai nodrošinātu jauniešu dzīves kvalitātes uzlabošanu Pārgaujas novadā, kā arī efektīvu pāreju no “jaunieša” vecuma uz “pieaugušā” vecumu, ir svarīgi **darboties saskaņā ar jaunatnes politikas plānošanas dokumentu.**

Jauniešu pieredzes gūšanas veicināšana ir būtisks faktors jaunieša personības veidošanās. Iesaistīšanās jauniešu projektos reģionālā, nacionālā vai starptautiskā līmenī, nodrošina jaunieša pilnveidošanos, izglītošanos un personības izaugsmi, kā arī pieredzi.

Viena no aktuālajām problēmām šobrīd ir jauniešu migrācija. Jaunieši uzsāk studijas citās pilsētās, dodas apmaiņas programmās uz ārvalstīm, kā arī meklē darba vai pieredzes gūšanas iespējas ārpus sava novada robežām. Arī neskaitāmi jaunieši no Pārgaujas novada ir devušies prom no mājām, lai iegūtu izglītību, labāk apmaksātu darbu u.t.t, bet lielākā daļa no viņiem savā dzimtajā pusē neatgriežas. Novadā tiek uzlabota infrastruktūra, sniegts atbalsts uzņēmējiem, bet pastāv sabiedrības novecošanās drauds. Tāpēc ir svarīgi strādāt ar jauniešiem, kamēr viņi atrodas šeit, kā arī uzturēt kontaktu tad, kad viņi ir ārpus novada, jo lokālpatriotisma un piederības sajūtas veidošana ir ļoti nozīmīgi faktori **reemigrācijas procesa veicināšanai.**

2.3. PAŠVALDĪBAS ATBALSTS DARBAM AR JAUNATNI

Mērķis	Plānotās aktivitātes	Sagaidāmie rezultāti	Īstenošanas laiks	Sadarbības partneri
Atbalstīt jauniešu iniciatīvas	-Sniegt finansiālu atbalstu jauniešu pasākumiem, iekļaujot pašvaldības budžetā finansējumu Jaunatnes pasākumiem, lekcijām, meistarklasēm, pieredzes apmaiņas braucieniem u.t.t. -Atbalstīt jauniešu ideju īstenošanu pašvaldības projektu konkursos, transporta nodrošinājums	-Jauniešu pasākumi, kas kļūst par tradīcijām, piemēram, Jaunatnes mini-forums “Pacel Ideju”, neformālās izglītības attīstīšanās -Bagātīgāks jauniešu aktivitāšu piedāvājums, vairāk iesaistītu jauniešu	2019. – 2023.	Pārgaujas novada pašvaldība
Atbalstīt Jaunatnes organizāciju veidošanos, kā arī jaunos uzņēmējus	Sniegt konsultācijas jauniešiem par savu organizāciju dibināšanu, kā arī uzņēmējdarbības attīstīšanu un uzsākšanu -Organizēt seminārus un apmācības jaunajiem uzņēmējiem	Veidojas jaunas jauniešu organizācijas, kā arī veicināta jauno uzņēmēju izaugsme	2019. – 2023.	Pārgaujas novada pašvaldība

Pašvaldības atbalsts darbā ar jaunatni ir ļoti svarīgs, jo darbs ar jaunatni ir ieguldījums tajā, lai jaunieši vēlētos savu dzīvi, ģimeni un biznesu veidot savā dzimtajā novadā. Tiek izvirzīti šādi mērķi:

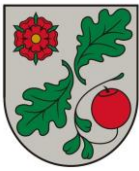
Atbalstīt jauniešu iniciatīvas. Svarīgi ir jauniešu iniciatīvas atbalstīt gan finansiāli, gan arī citādi, piemēram, nodrošinot transportu vai apmācības, seminārus un meistarklases. Tas paredz jaunatnes dzīves bagātināšanos, kā arī jauniešu pasākumus, kas var kļūt par tradīcijām, piemēram, Pārgaujas novada jaunatnes mini-forums “Pacel ideju”, kurā izskan iedvesmojoši pieredzes stāsti, kā arī notiek jauniešu savstarpēja komunikācija un diskusijas. Atbalstot jauniešu iniciatīvas, tiek veicināta šādu pasākumu rašanās. Lai plānotu daru ar jaunatni un pašvaldības atbalstu tam, būtu jānodrošina sadaļa pašvaldības budžetā, kas paredzēta jaunatnes aktivitātēm.

Atbalstot Jaunatnes organizāciju veidošanos, kā arī jaunos uzņēmējus, tiek veicināta jauno uzņēmēju izaugsme un rašanās. Atbalsta formas ne vienmēr ir finansiāls atbalsts. Tas var būt arī informatīvs vai konsultatīvs atbalsts. Bieži vien jauniešiem trūkst informācijas par to, kas jādara, lai dibinātu savu organizāciju, kā arī kā uzsākt savu biznesu.

2.4. JAUNIEŠU INFORMĒTĪBA

Mērķis	Plānotās aktivitātes	Sagaidāmie rezultāti	Īstenošanas laiks	Sadarbības partneri
Nodrošināt savstarpēju informācijas apmaiņu starp jauniešiem un pašvaldību	-Jaunatnes lietu speciāliste informē jauniešus par aktuālām tēmām, projektiem, jauniešu iespējām. -Karjeras konsultanta pieejamība	Jaunieši ir informēti par iespējām, par pašvaldības rīkotajām aktivitātēm, kā arī iespējām līdzdarboties	2019. – 2023.	Jaunatnes lietu speciālists, izglītības iestādes
Atrast un izvēlēties efektīvākos informācijas kanālus saziņai ar jauniešiem	- Izveidot sadaļu Pārgaujas novada informatīvajā izdevumā, kur būtu jauniešiem aktuāla informācija. -Vairāk informācijas sociālajos tīklos un pašvaldības mājaslapā. -Jaunieši veido informācijas platformas – sociālos tīklu kontus, blogus. -Informatīvie stendi vietās, kuras apmeklē jaunieši par aktualitātēm jaunatnes jomā.	Jauniešu informēšana notiek efektīvāk, viņi informāciju nodod cits citam	2019. – 2023.	Pārgaujas novada pašvaldības IT speciālists, sabiedrisko attiecību speciālists, jaunatnes lietu speciālists,

Komunikācijai, pareizās informācijas nonākšanai pie pareizās mērķauditorijas mūsdienās ir liela nozīme. Tieši tā ir arī ar jauniešiem – viņi ir tie, kuri visātrāk pierod pie pārmaiņām, kā arī iet līdzī laimam un komunikācijā, informācijas iegūšanā vislabprātāk izmanto jaunākās tehnoloģijas.

Katrā ziņā, lai iegūtu sev nepieciešamo informāciju, jaunieši to nemeklē tradicionālajos informācijas avotos – televīzijā vai radio. Tāpēc nozīmīgi ir **atrast un izvēlēties efektīvākos informācijas kanālus**, kas paredz izveidot informācijas kanālus, kuros tiktu ievietota informācija tieši jauniešiem, piemēram, jauniešu pašu veidoti blogi vai sociālo tīklu konti, kā arī sadaļa novada mājaslapā un informatīvajā izdevumā, kas paredzēta tieši jauniešu aktualitātēm. Būtu jāveido arī informatīvie stendi vietās, kuras jaunieši novadā apmeklē, piemēram, izglītības iestādes, pagastu pārvaldes.

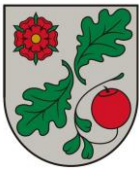
Lai nodrošinātu **informācijas apmaiņu starp pašvaldību un jauniešiem**, darbojas jaunatnes lietu speciālists, kas informē jauniešus par pašvaldībā notiekošajām aktivitātēm, iespējām, kā arī noskaidro jaunatnes viedokli, intereses un nepieciešamības.

2.5. JAUNIEŠU LĪDZDALĪBA LĒMUMU PIENĒMŠANĀ UN DALĪBA JAUNATNES ORGANIZĀCIJĀS VAI JAUNIEŠU INICIATĪVU GRUPĀS

Mērķis	Plānotās aktivitātes	Sagaidāmie rezultāti	Īstenošanas laiks	Sadarbības partneri
Veicināt saliedētību starp Pārgaujas novada pagastos dzīvojošajiem jauniešiem	-Veicināt jauniešu līdzdalību pašvaldības rīkotajās aktivitātēs, attīstot brīvprātīgā darba sistēmu. - Veicināt piederības sajūtu Pārgaujas novadam jauniešu vidū.	Pagastos dzīvojošie jaunieši kļūst vienotāki, uz sadarbību un aktīvu darbošanos tendēti	2019. – 2023.	Pārgaujas novada pašvaldība
Radīt labvēlīgu vidi jauniešu aktīvās līdzdalības attīstībai dažādos sabiedrības līmeņos un procesos	-Izveidot jauniešu domi. -Veicināt jauniešu iesaistīšanos reģionāla, nacionāla un starptautiska mēroga aktivitātēs.	Jaunieši piedalās lēmumu pieņemšanā, ja tas skar jaunatni, jauniešu viedoklis tiek uzklauts un uzskatīts par būtisku	2019. – 2023.	Pārgaujas novada pašvaldība, citas institūcijas

Ir svarīgi, lai jauniešu intereses būtu pārstāvētas brīdī, kad tiek pieņemti ar jaunatni saistīti lēmumi, kā arī būtu **jāveicina jauniešu līdzdarbība**, un jāattīsta brīvprātīgā darba sistēma pašvaldībā. Sistēmas ieviešana motivē jauniešus iesaistīties aktivitātēs, jo viņu darbs tiek novērtēts un uzskaitīts. Brīvprātīgais darbs ir arī veids, kā gūt pieredzi, uzlabot savas komunikācijas un organizatoriskās prasmes. Līdzdarbība pašvaldības aktivitātēs būtu arī kā līdzeklis jauniešu saliedētības veicināšanai, jo vairums Pārgaujas novada jauniešu izteikti jūt piederību konkrētajam pagastam, kurā tie dzīvo, nevis novadam.

Jauniešu interešu pārstāvēniecību, līdzdalību lēmumu pieņemšanā nodrošinātu Pārgaujas novada jauniešu domes izveide, kā arī darbība citās jaunatnes organizācijās.

2.6. JAUNIEŠU BRĪVĀ LAIKA LIETDERĪGA IZMANTOŠANA

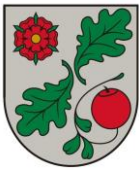
Mērķis	Plānotās aktivitātes	Sagaidāmie rezultāti	Īstenošanas laiks	Sadarbības partneri
Radīt iespēju jauniešiem pavadīt brīvo laiku atbilstoši viņa vecumam, vajadzībām un interesēm	-Organizēt saturīgas brīvā laika pavadīšanas iespējas skolēnu brīvlaikos -Nodrošināt brīvā laika pavadīšanas vietu, pieejamību sporta infrastruktūrai Pārgaujas novadā -Veicināt jauniešu darbību amatiermākslas kolektīvos	-Jauniešiem ir iespēja lietderīgi pavadīt savu brīvo laiku, ir nodrošināta vieta jaunatnes aktivitātēm.	2019. – 2023.	Pārgaujas novada pašvaldība, uzņēmēji

Nodrošinot brīvā laika pavadīšanas iespējas Pārgaujas novada jauniešiem, mazinās jauniešu klaiņošanas vai huligānisma risks. Ir nozīmīgi **radīt iespēju jauniešiem pavadīt brīvo laiku atbilstoši viņa vecumam, vajadzībām un interesēm**, piemēram, organizējot saturīgas brīvā laika pavadīšanas iespējas skolēnu brīvlaikos (nometnes, kopīgi pārgājieni, braucieni, pasākumu organizēšana, jaunatnes līdzdalība sporta dzīves organizēšanā u.t.t).

2.7. JAUNIEŠU SOCIĀLĀ AIZSARDZĪBA

Mērķis	Plānotās aktivitātes	Sagaidāmie rezultāti	Īstenošanas laiks	Sadarbības partneri
Nodrošināt sociālo atbalstu, kā arī sociālo iekļaušanu riska grupu jauniešiem	Regulāri informēt sociālo dienestu par jaunatnes aktivitātēm, veicinot jauniešu no riska grupām iesaistīšanos.	Jauniešiem no riska grupām	2019. – 2023.	Pārgaujas novada pašvaldība, Sociālais dienests

Sociālā atbalsta nodrošināšana ir sociālā dienesta uzdevums, tomēr, sadarbojoties ar jaunatnes lietu speciālistu, būtu iespējams un vēlams veicināt jauniešu no riska grupām iesaistīšanos sabiedriskajā dzīvē, dodot viņiem iespēju paplašināt savu redzesloku un uzlabot komunikācijas prasmes, kā arī, lai rastu motivāciju iegūt izglītību.

2.8. SABIEDRISKĀ KĀRTĪBA UN DROŠĪBA, JAUNIEŠU RĪCĪBAS ATBILSTĪBA TIESISKĀM VAI TIKUMISKĀM NORMĀM

Mērķis	Plānotās aktivitātes	Sagaidāmie rezultāti	Īstenošanas laiks	Sadarbības partneri
Veicināt drošas vides un atbildīgas jaunatnes veidošanos	-Informācijas nodrošināšana jauniešiem par viņu tiesībām, pienākumiem. -Informatīvi un izglītojoši pasākumi par drošību. -Sadarbības veicināšana starp tiesībsargājošajām iestādēm. -Nodrošināt biežākus reidus un kārtības kontrolēšanu.	-Jaunieši kļūst atbildīgāki par savām darbībām, izvēlēm, padarot vidi novadā drošāku.	2019. – 2023.	Pārgaujas novada pašvaldības policija, sociālais dienests, bāriņtiesa

Droša vide, atbildīga sabiedrība ir viens no pamatnoteikumiem dzīvesvietas izvēlei, kā arī komfortablai dzīvošanai. Bieži vien tieši jaunieši tiek uzskatīti par problēmgrupu, kuri traucē sabiedrisko kārtību.

Lai veidotu atbildīgu sabiedrību un jaunatni, svarīgi ir veicināt drošas vides un atbildīgas jaunatnes veidošanos. Tāpēc ir svarīgi informēt jauniešus par viņu tiesībām un pienākumiem, par drošību, kā arī nodrošināt biežākus reidus un kārtības kontrolēšanu .

2.9. JAUNIEŠU NODARBINĀTĪBA

Mērķis	Plānotās aktivitātes	Sagaidāmie rezultāti	Īstenošanas laiks	Sadarbības partneri
Jauniešu nodarbinātības, pieredzes gūšanas un karjeras izaugsmes veicināšana	-Pilnveidot informatīvo atbalstu par uzņēmējdarbības uzsākšanu. -Attīstīt sadarbību starp jauniešiem un uzņēmējiem, veicinot jauniešu nodarbinātību vasarā. -Nodrošināt karjeras konsultācijas jauniešiem. -Nodrošināt apmācības un seminārus par jauniešiem interesējošām tēmām.	-Jaunieši tiek nodarbināti vasarās, spēj uzlabot savu finansiālo situāciju, kā arī gūst darba pieredzi	2019. – 2023.	Pārgaujas novada pašvaldība, izglītības iestādes, uzņēmēji

Prakse, pirmā darba pieredze, dalība neformālās izglītības pasākumos. Tas viss ir būtisks ieguldījums jaunieša personības veidošanā, kā arī profesijas izvēlē. Šis ieguldījums sekmē arī jaunieša spēju iekļauties darba tirgū. **Jauniešu nodarbinātības, pieredzes gūšanas un karjeras izaugsmes veicināšana** iekļauj dažādas aktivitātes, piemēram, informatīvs atbalsts par

uzņēmējdarbības uzsākšanu, jo bieži vien jauniešiem ir labas biznesa idejas, bet trūkst informācijas par to, kā tās attīstīt.

Daļa jaunieši, aizpildot aptaujas anketu, atzina, ka vēlētos uzlabot savu finansiālo stāvokli, kā arī strādāt vasaras darbu. Tāpēc vajadzētu uzsākt sadarbību ar novada uzņēmējiem, kuri būtu ar mieru nodrošināt vasaras darba vietas jauniešiem.

Bieži vien jauniešiem trūkst informācijas par karjeras iespējām vai gluži pretēji – tās ir par daudz. Šādos gadījumos pašvaldībā būtu nepieciešams karjeras konsultants, kura konsultācijas un padomi būtu brīvi pieejami jauniešiem, kuri nespēj izlemt, kur turpināt mācības.

Dalība semināros un dažādās apmācībās ir jauniešu iespēja pilnveidoties, kā arī apgūt to, kas viņiem interese, kā arī to, ko nepiedāvā izglītības iestādes, piemēram, foto vai video kursi, ģitārspēle vai datorgrafikas apguve. Nodrošinot jauniešiem iespēju piedalīties sevī pilnveidošanas programmās, tiek dots ievērojams ieguldījums jaunieša personības izveidē un prasmju bagātināšanā.

2.10. JAUNIEŠU VESELĪBA UN VESELĪGS DZĪVESVEIDS

Mērķis	Plānotās aktivitātes	Sagaidāmie rezultāti	Īstenošanas laiks	Sadarbības partneri
Popularizēt Veselīgu dzīvesveidu jauniešu vidū	-Īstenot regulārus veselīga dzīvesveida popularizēšanas pasākumus. -Sportisku aktivitāšu veicināšana. -Garīgās veselības uzlabošanas pasākumi. -Atbalstīt jaunās ģimenes, realizējot izglītojošas programmas.	Veselīgs dzīvesveids kļūst populārāks jauniešu vidū, jaunieši kļūst atbildīgāki pret savu veselību	2019. – 2023.	Pārgaujas novada pašvaldība, mediķi, speciālisti

Veselīgs dzīvesveids ir svarīgs faktors labai pašsajūtai, tāpēc ir svarīgi **popularizēt veselīga dzīvesveida būtību** jauniešu vidū, organizējot un īstenojot, kā arī, piedaloties dažādos izglītojošos pasākumos, kuros tiek runāts par veselīga dzīvesveida nozīmīgumu, kā arī par reproduktīvo veselību un atkarību izraisošo vielu negatīvo ietekmi uz organismu. Izglītojoši pasākumi būtu jāīsteno arī jaunajām ģimenēm, kurās tikko dzimuši bērniņi.

Mūsdienās ļoti populāras kļūst slimības, kas rodas no nervu darbības traucējumiem, līdz ar to, uzmanība jāpievērš arī garīgajai veselībai un tās uzlabošanai, īstenojot izglītojošus un informatīvus pasākumus.